

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА ЗА СТАБИЛИЗАЦИЈА И АСОЦИЈАЦИЈА МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ЕВРОПСКИТЕ ЗАЕДНИЦИ И НЕЈЗИНИТЕ ЗЕМЈИ ЧЛЕНКИ

Се прогласува Законот за ратификација на Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија и Европските заедници и нејзините земји членки, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 12 април 2001 година.

Бр. 07-1432/1
12 април 2001 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Борис Трајковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Стојан Андов, с.р.

ЗА К О Н **ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА ЗА СТАБИЛИЗАЦИЈА И АСОЦИЈАЦИЈА МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ЕВРОПСКИТЕ ЗАЕДНИЦИ И НЕЈЗИНИТЕ ЗЕМЈИ ЧЛЕНКИ**

Член 1

Се ратификува Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија и Европските заедници и нејзините земји членки, склучена на 9 април 2001 година.

Член 2

Спогодбата во оригинал на македонски јазик ¹ гласи:

¹ Спогодбата во оригинал е склучена на официјалните јазици на сите земји договорнички, меѓутоа поради обемноста на текстот, во прилог Предлогот на законот е доставен само на македонски јазик. Оригиналот на Спогодбата на сите јазици на кои е склучена, е депониран во Министерството за надворешни работи, Дирекцијата за меѓународно право, согласно со Законот за склучување, ратификација и извршување на меѓународните договори.

THE EUROPEAN COMMUNITIES
AND THEIR MEMBER STATES

Luxembourg, 9 April 2001

The Prime Minister of the
Government of the former Yugoslav
Republic of Macedonia

Dear Sir,

We have the honour to propose that, if it is acceptable to your Government, this letter and your confirmation hereof shall together take the place of the signature of the Stabilisation and Association Agreement with Annexes and Protocols, initialled by your Government and the European Commission on 24 November 2000.

We furthermore propose that, if it is acceptable to your Government, this letter and your confirmation hereof shall together take the place of the procedure whereby Declarations by the Contracting Parties would be adopted in a Final Act on the signing of the Stabilisation and Association Agreement, noting that the Declarations shall be subjected, in the same manner as this Agreement, to any procedures that may be necessary to ensure their validity.

The text of the Stabilisation and Association Agreement with Annexes and Protocols, as well as the Joint Declarations adopted by the Parties, are annexed to this Exchange of Letters.

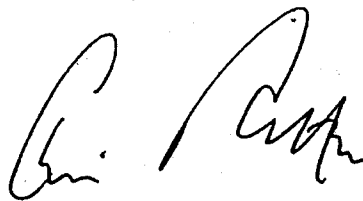
Also annexed to this Exchange of Letters are 2 Unilateral Declarations by the European Community taken note of by your side.

The Exchange of Letters should be considered as the equivalent of signature.

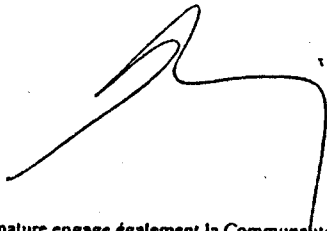
The texts of the Agreement and the Declarations which are the object of this Exchange of Letters, shall be subject to approval by the European Communities and their Member States.

Please accept, Sir, the assurance of our highest consideration.

For the European Communities

For the Kingdom of Belgium

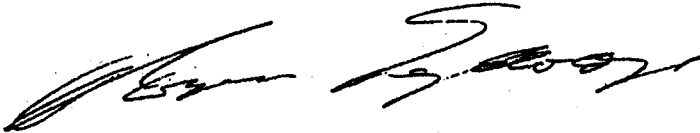

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

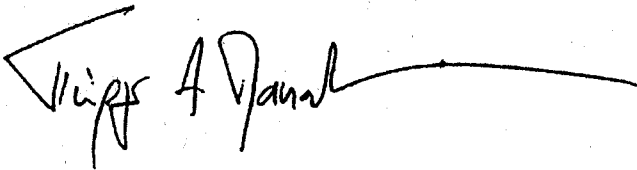
For the Kingdom of Denmark

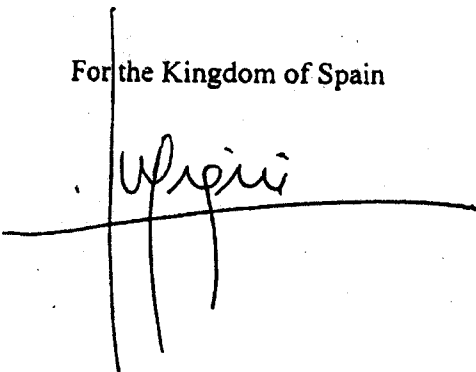
For the Federal Republic of Germany

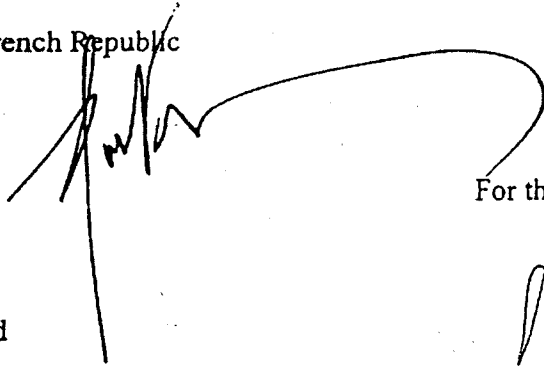
For the Hellenic Republic

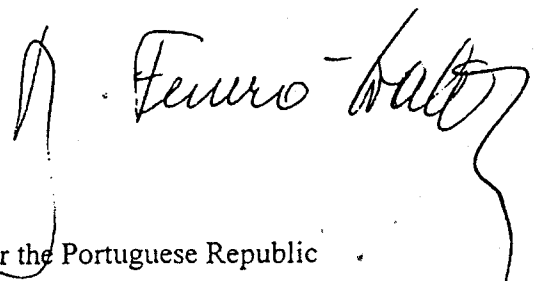
For the Kingdom of Spain

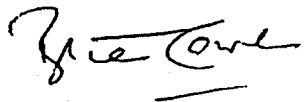
For the French Republic

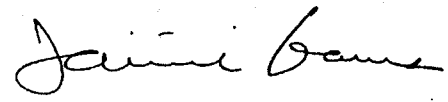
For the Republic of Austria

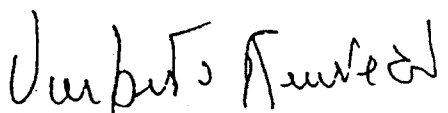
For Ireland

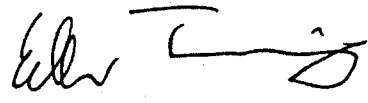
For the Portuguese Republic

For the Italian Republic

For the Republic of Finland

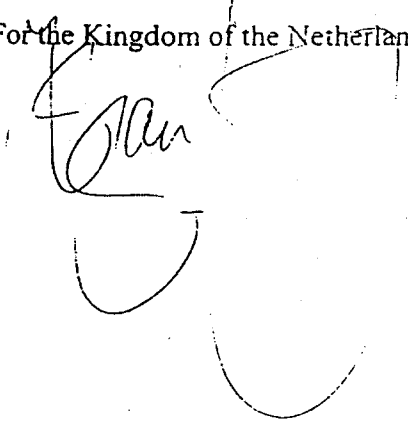
For the Grand Duchy of Luxembourg

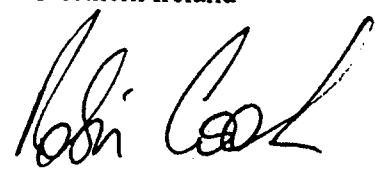
For the Kingdom of Sweden

For the Kingdom of the Netherlands

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

ЕВРОПСКИТЕ ЗАЕДНИЦИ И
НЕЈЗИНИТЕ ЗЕМЈИ-ЧЛЕНКИ

превод

*Луксембург, 9 април 2001 година*ДО
Претседателот на Владата
на Република Македонија

Почитувани господа,

Имаме чест да предложиме, доколку е тоа прифатливо за вашата Влада, ова писмо заедно со вашата потврда да претставуваат замена за потпишувањето на Спогодбата за стабилизација и придружување заедно со анексите и протоколите, парафирана од вашата Влада Европската комисија на 24 ноември 2000 година.

Исто така предлагаме, доколку е тоа прифатливо за вашата Влада, ова писмо заедно со вашата потврда да ја утврдуваат процедурата според која Декларациите на Договорните страни се усвојуваат во Финалниот акт при потпишувањето на Спогодбата за стабилизација и придружување, со забелешката дека Декларациите, на ист начин како и оваа Спогодба, ќе бидат предмет на сите процедури неопходни за обезбедување на нивната валидност.

Текстот на Спогодбата за стабилизација и придружување со анексите и протоколите, како и Заедничките декларации усвоени од Страните, се приложени кон оваа размена на писма.

Исто така, кон оваа размена на писма се приложени 2 Унилатерални изјави на Европската заедница со кои е запозната вашата страна.

Размената на писма треба да се смета како еквивалент на потпишувањето.

Текстовите на Спогодбата и декларациите кои се предмет на размената на писма подлежат на одобрување од страна на Европските заедници и нејзините земји членки.

Ве молам, почитувани господа, да ги примите изразите на нашето највисоко почитување.

За Европските заедници

(два потписи)

За Кралството Белгија
(потпис)

Ова потпишување еднакво ги обврзува Француската заедница, Фламанската заедница, Германофонската заедница, Валонскиот Регион, Фламанскиот Регион и Регионот Брисел-Главен град.

За кралството Данска
(потпис)

За Сојузна Република Германија
(потпис)

За Хеленската Република
(потпис)

За Кралството Шпанија
(потпис)

За Француската Република
(потпис)

За Ирска
(потпис)

За Италијанската Република
(потпис)

За Големото Војводство Луксембург
(потпис)

За Кралството Холандија
(потпис)

За Република Австрија
(потпис)

За Република Португалија
(потпис)

За Република Финска
(потпис)

За Кралството Шведска
(потпис)

За Обединетото Кралство на Велика Британија и Северна Ирска
(потпис)

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Претседател

Луксембург, 9 април 2001 година

Почитувани господа,

Имам чест да го потврдам приемот на Вашето писмо кое се однесува на потпишувањето на Спогодбата за стабилизација и придружување меѓу Република Македонија и Европските заедници и нејзините земји членки, заедно со анексите и протоколите, парафирана од мојата Влада и Европската комисија на 24 ноември 2000 година. Потврдувам дека мојата Влада е согласна ова писмо заедно со Вашето писмо да претставуваат замена за потпишувањето на Спогодбата.

Исто така, мојата Влада се согласува ова писмо заедно со Вашето писмо да ја утврдуваат процедурата според која Декларациите на Договорните страни се усвојуваат во Финалниот акт при потпишувањето на Спогодбата за стабилизација и придружување, со забелешката дека Декларациите, на ист начин како и оваа Спогодба, ќе бидат предмет на сите процедури неопходни за обезбедување на нивната валидност.

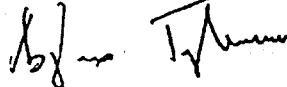
Потврдувам дека кон оваа размена на писма се приложени текстот на Спогодбата за стабилизација и придружување и Заедничките декларации усвоени од Страните, како и 2 унилатерални Изјави на Европската заедница со кои е запозната мојата Влада.

Оваа размена на писма ја сметаме за еквивалент на потпишувањето.

Текстовите на Спогодбата и декларациите кои се предмет на размената на писма подлежат на одобрување од страна на Република Македонија и на Европските заедници и нејзините земји членки.

Меѓутоа, изјавувам дека Република Македонија не ја прифаќа деноминацијата за мојата земја употребена во погоре споменатите документи, имајќи во вид дека уставното име на мојата земја е Република Македонија.

ЉУБЧО ГЕОРГИЕВСКИ

ЕВРОПСКИТЕ ЗАЕДНИЦИ И
НЕЈЗИНИТЕ ЗЕМЈИ ЧЛЕНКИ

THE EUROPEAN COMMUNITIES
AND THEIR MEMBER STATES

Luxembourg, 9 April 2001

The Prime Minister of the
Government of the former Yugoslav
Republic of Macedonia

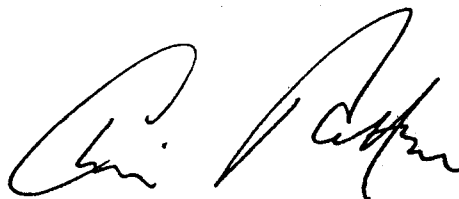
Dear Sir,

We have the honour to acknowledge receipt of your letter dated 9 April 2001.

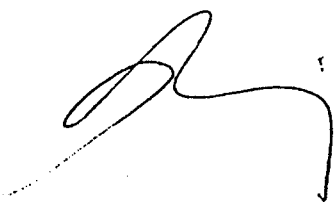
The European Communities and their Member States note that the Exchange of Letters between the plenipotentiaries of the European Communities and their Member States and the Prime Minister of the Government of the former Yugoslav Republic of Macedonia, which takes the place of the signature of the Stabilisation and Association Agreement with Annexes and Protocols, and of the procedure whereby Declarations by the Contracting Parties would be adopted in a Final Act on the signing of the Agreement has been accomplished, and that this cannot be interpreted as acceptance or recognition by the European Communities and their Member States in whatever form or content of a denomination other than the "former Yugoslav Republic of Macedonia".

Please accept, Sir, the assurance of our highest consideration.

For the European Communities

For the Kingdom of Belgium

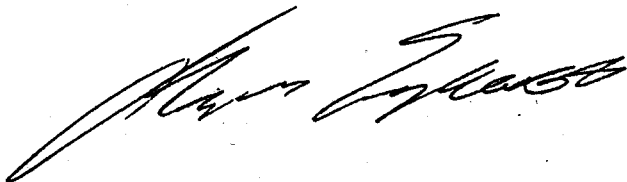

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

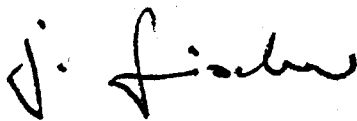
Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

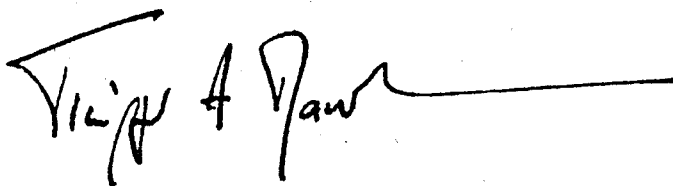
For the Kingdom of Denmark

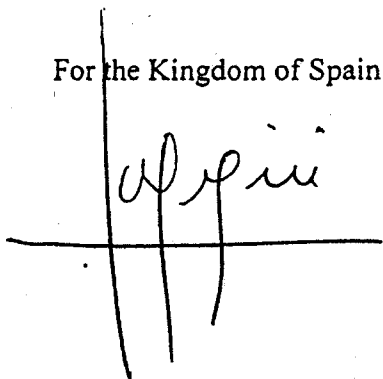
For the Federal Republic of Germany

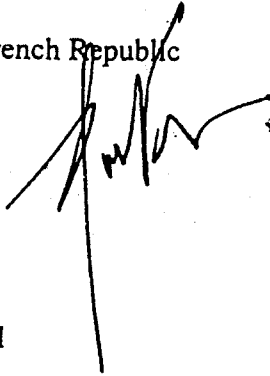
For the Hellenic Republic

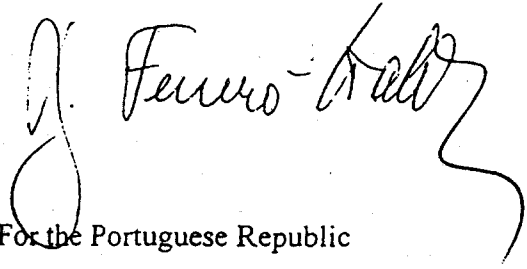
For the Kingdom of Spain

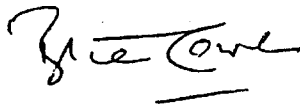
For the French Republic

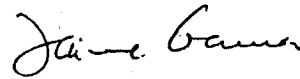
For the Republic of Austria

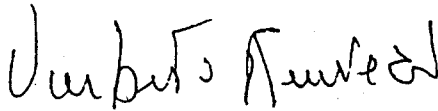
For Ireland

For the Portuguese Republic

For the Italian Republic

For the Republic of Finland

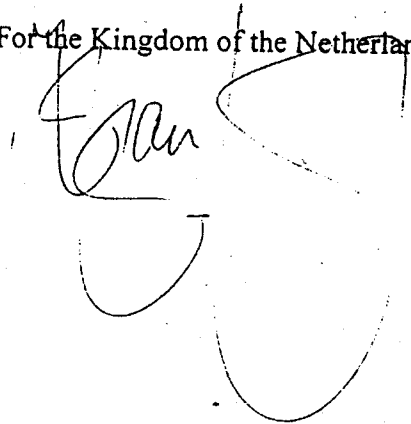
For the Grand Duchy of Luxembourg

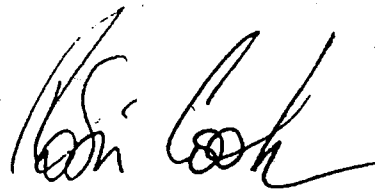
For the Kingdom of Sweden

For the Kingdom of the Netherlands

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

превод

ЕВРОПСКИТЕ ЗАЕДНИЦИ И
НЕЈЗИНИТЕ ЗЕМЈИ-ЧЛЕНКИ

Луксембург, 9 април 2001 година

ДО
Претседателот на Владата
на Република Македонија

Почитувани господа,

Имаме чест да го потврдиме приемот на вашето писмо од 9 април 2001 година.

Европските заедници и нејзините земји-членки нотираат дека е извршена Размената на писма меѓу ополномоштените на Европските заедници и нејзините земји-членки и Претседателот, на Владата на Република Македонија, која претставува замена за потпишувањето на Спогодбата за стабилизација и придружување, со анексите и протоколите, и на процедурата според која Декларациите на Договорните страни се усвојуваат во Финалниот акт при потпишувањето на Спогодбата, како и дека не може да се интерпретира како прифаќање или признавање од страна на Европските заедници и нејзините земји-членки на деноминација во било која друга форма или содржина освен "поранешна Југословенска Република Македонија".

Ве молам, почитувани господа, да ги примите изразите на нашето највисоко почитување.

За Европските заедници
(два потписи)

За Кралството Белгија

(потпис)

Ова потпишување еднакво ги обврзува Француската заедница, Фламанската заедница, Германофонската заедница, Валонскиот Регион, Фламанскиот Регион и Регионот Брисел-Главен град.

За кралството Данска

(потпис)

За Сојузна Република Германија

(потпис)

За Хеленската Република

(потпис)

За Кралството Шпанија

(потпис)

За Француската Република

(потпис)

За Ирска

(потпис)

За Италијанската Република

(потпис)

За Големото Војводство Луксембург

(потпис)

За Кралството Холандија

(потпис)

За Република Австрија

(потпис)

За Република Португалија

(потпис)

За Република Финска

(потпис)

За Кралството Шведска

(потпис)

За Обединетото Кралство на Велика Британија и Северна Ирска

(потпис)

Спогодба
за стабилизација и асоцијација

меѓу

Република Македонија и Европските
заедници и нивните земји-членки

СПОГОДБА ЗА СТАБИЛИЗАЦИЈА И АСОЦИЈАЦИЈА

меѓу Република Македонија, од една страна, и Европските заедници и нивните земји-членки, од друга страна

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, во натамошниот текст "Република Македонија",

од една страна, и

КРАЛСТВОТО БЕЛГИЈА,
КРАЛСТВОТО ДАНСКА,
СОЈУЗНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЈА,
РЕПУБЛИКА ГРЦИЈА,
КРАЛСТВОТО ШПАНИЈА,
ФРАНЦУСКАТА РЕПУБЛИКА,
ИРСКА,
ИТАЛИЈАНСКАТА РЕПУБЛИКА,
ГОЛЕМОТО ВОЈВОДСТВО ЛУКСЕМБУРГ,
КРАЛСТВОТО ХОЛАНДИЈА,
РЕПУБЛИКА АВСТРИЈА,
ПОРТУГАЛСКАТА РЕПУБЛИКА,
РЕПУБЛИКА ФИНСКА,
КРАЛСТВОТО ШВЕДСКА,
ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО НА ВЕЛИКА БРИТАНИЈА И СЕВЕРНА ИРСКА,

договорните страни во Договорот за основање на Европската заедница, Договорот за основање на Европската заедница за јаглен и челик, Договорот за основање на Европската заедница за атомска енергија и Договорот за Европската унија, во натамошниот текст "земји-членки" и

ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА, ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА ЗА ЈАГЛЕН И ЧЕЛИК,
ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА ЗА АТОМСКА ЕНЕРГИЈА,

во натамошниот текст "Заедница",

од друга страна,

Имајќи ги предвид цврстите врски меѓу Страните и вредностите што ги споделуваат, нивната желба да ги зајакнат тие врски и да воспостават блиска и трајна соработка врз основа на реципроцитет и заемен интерес, што треба на Република Македонија да и овозможи понатаму да ги зајакне и да ги прошири претходно воспоставените односи, особено со Спогодбата за соработка потпишана на 29 април 1997 година со размена на писма, која стапи во сила на 1 јануари 1998 година;

Имајќи го предвид односот меѓу Страните, областа на сувоземниот сообраќај треба и натаму да биде регулирана со Спогодбата меѓу Европската економска заедница и Република Македонија во областа на сообраќајот, потпишана на 29 јуни 1997 година, која стапи во сила на 28 ноември 1997 година;

Имајќи го во предвид значењето на оваа Спогодба, во рамките на Процесот за стабилизација и асоцијација со земјите од Југоисточна Европа, како и во рамките на Пактот за стабилност, тој треба да биде и понатаму развиван низ заедничка стратегија на ЕУ за Регионот, за воспоставување и консолидирање стабилен европски поредок заснован врз соработка, чија главна потпора е Европската унија;

Имајќи ја предвид определбата на Страните со сите средства да придонесат за политичка, економска и институционална стабилизација во Република Македонија, како и во Регионот, за што поголем развој на граѓанско општество и демократизација, формирање институции и реформа на јавната администрација, зајакната трговска и економска соработка, јакнење на националната и регионалната безбедност, како и зголемена соработка во областа на правдата и внатрешните работи;

Имајќи ја предвид определбата на Страните за зголемување на политичките и економските слободи, како основа на оваа Спогодба, како и нивната определба за почитување на човековите права и владеење на правото, како и правата на лицата за самоопределување за националната припадност и демократските принципи низ слободни и фер-избори и повеќепартиски систем;

Имајќи ја предвид определбата на Страните за принципите на слободното пазарно стопанство и готовноста на Заедницата да даде свој придонес за економските реформи во Република Македонија;

Имајќи ја предвид определбата на Страните за целосна имплементација на сите принципи и одредби од Повелбата на ОН, на ОБСЕ, а особено на оние од Завршниот акт од Хелсинки, завршните документи од конференциите во Мадрид и во Виена, Париската повелба за нова Европа и од Пактот за стабилност за Југоисточна Европа од Келн, како и да придонесе за регионална стабилност и соработка меѓу земјите од Регионот;

Со желба да се воспостави редовен политички дијалог за билатерални и меѓународни прашања од заеднички интерес, вклучувајќи ги и регионалните аспекти;

Имајќи ја предвид определбата на Страните за слободна трговија, согласно со правата и обврските кои произлегуваат од СТО;

Убедени дека Спогодбата за стабилизација и асоцијација ќе создаде нова клима за економска соработка меѓу нив, а пред се' за развој на трговијата и инвестициите, како клучни фактори за економско реструктурирање и модернизација;

Имајќи ја предвид определбата на Република Македонија да го сообрази своето законодавство кон она на Заедницата;

Водејќи сметка за волјата на Заедницата да даде решителен придонес за имплементација на реформата и да ги искористи сите расположливи инструменти за соработка и техничка, финансиска и економска помош за сеопфатна индикативна повеќегодишна основа, се основна заложба;

Потврдувајќи дека одредбите од оваа Спогодба, што спаѓаат во Дел III, Глава IV од Договорот за основање на Европската заедница, ги обврзуваат Обединетото Кралство и Ирска како одделни договорни страни, а не како дел од Европската заедница, се додека Обединетото Кралство или Ирска (како што може да биде случај) не ја извести Република Македонија дека е обврзана како дел од Европската заедница, согласно Протоколот за положбата на Обединетото Кралство и Ирска како Анекс кон Договорот за Европската унија и Договорот за основање на Европската заедница. Истото се однесува на Данска, согласно Протоколот кон овие договори за положбата на Данска;

Повикувајќи се на готовноста на Европската унија да ја интегрира Република Македонија во најголема можна мерка во политичките и економските текови на Европа и нејзиниот статус како потенцијален кандидат за членство во ЕУ, врз основа на Договорот за Европската унија и исполнувањето на критериумите дефинирани од страна на Европскиот совет во јуни 1993 година, се предмет на успешна имплементација на оваа Спогодба, особено во поглед на регионалната соработка;

ОДЛУЧИЈА да ја склучат овоја Спогодба и за таа цел ги определија како свои ополномоштеници:

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

- Љубчо ГЕОРГИЕВСКИ,

Претседател на Владата на Република Македонија

ЕВРОПСКА ЗАЕДНИЦА

- Anna LINDH,

Министер за надворешни работи на Кралството Шведска

Претседавач на Советот на Европската унија

- Chris PATTEN,

Член на Комисијата на Европските заедници

КОИ, откако разменија целосни полномоштва, утврдени во добра и уредна форма,

СЕ ДОГОВОРИЈА ЗА СЛЕДНОВО:

Член 1

1. Со ова се воспоставува асоцијација помеѓу Заедницата и нејзините земји-членки, од една страна, и Република Македонија, од друга страна.
2. Целите на оваа асоцијација се:
 - да обезбеди соодветна рамка за политички дијалог, овозможувајќи развој на блиски политички односи меѓу Страните;
 - да ги поддржи напорите на Република Македонија за развој на економската и меѓународната соработка, и усогласување на законодавството со она на Заедницата;
 - да промовира урамнотезени економски односи и постапно да се развива слободна трговска зона помеѓу Заедницата и Република Македонија;
 - да ја негува регионалната соработка на сите полиња што се опфатени со оваа Спогодба.

ГЛАВА I ОПШТИ НАЧЕЛА

Член 2

Почитување на демократските принципи и човековите права, прокламирани во Универзалната декларација за човекови права и како што е дефинирано во Финалниот акт од Хелсинки и Париската повелба за нова Европа, почитување на правилата од меѓународното право и владеење на правото, како и начелата за пазарно стопанство содржани во Бонската конференција на КЕБС за економска соработка, ја формираат основата за домашната и надворешната политика на Страните и претставуваат основни елементи на оваа Спогодба.

Член 3

Меѓународниот и регионалниот мир и стабилност, како и развојот на добрососедските односи се суштински за Процесот на стабилизација и асоцијација. Склучувањето и спроведувањето на оваа Спогодба се во рамките на регионалниот пристап на Заедницата, дефиниран со заклучоците на Советот од 29 април 1997, заснован врз индивидуалните постигнувања на земјите од Регионот.

Член 4

Република Македонија се обврзува да воспостави соработка и добрососедски односи со другите земји од регионот, вклучувајќи соодветно ниво на заемни отстапки во однос на движењето на луѓе, стоки, капитал и услуги, како и развивање на проекти од заеднички интерес. Оваа определба претставува клучен фактор за развојот на односите и соработката меѓу Заедницата и Република Македонија и на тој начин придонесува за стабилноста во Регионот.

Член 5

1. Асоцијацијата ќе биде целосно постигната во текот на максимум 10 години, додека трае транзициониот период, кој ќе биде поделен во две последователни фази. Целта на ваквата поделба на две последователни фази е поради тоа што одредбите на Спогодбата за стабилизација и асоцијација треба да се имплементираат прогресивно и да се фокусира на областите опишани подолу во Главите III, V, VI и VII за време на првата фаза.
2. Советот за стабилизација и асоцијација, основан со Членот 108, треба редовно да ги прегледува примената на Спогодбата како и правните, административните, институционалните и економските реформи што ги презема Република Македонија во светлина на преамбулата и во согласност со општите начела наведени во оваа Спогодба.
3. Четири години по стапувањето во сила на Спогодбата, Советот за стабилизација и асоцијација треба да го оцени постигнатиот напредок и да реши за започнувањето на втората фаза и за нејзиното времетраење, како и за какви било можни промени кои треба да се направат во однос на содржината на одредбите што ќе ја регулираат втората фаза. При таквото одлучување, тој ќе ги земе предвид резултатите од горенаведеното разгледување.
4. Двете фази, што се предвидени во став 1 и став 3, не се однесуваат на Главата IV.

Член 6

Спогодбата ќе биде целосно компатибилна со соодветните одредби на СТО, особено на членот XXIV од ГАТТ од 1994 година и членот V од ГАТС.

ГЛАВА II ПОЛИТИЧКИ ДИЈАЛОГ

Член 7

Политичкиот дијалог помеѓу Страните и понатаму ќе се развива и интензивира. Тој треба да го придружува и да го зацврстува приближувањето на Европската унија и Република Македонија и да придонесува кон воспоставување блиски врски на солидарност и пронаоѓање нови форми на соработка меѓу Страните.

Политичкиот дијалог е наменет да промовира особено:

- зголемена конвергентност на ставовите на Страните за меѓународните прашања, особено за оние прашања кои најверојатно ќе имаат значајно влијание врз Страните;
- регионална соработка и унапредување на добрососедските односи;
- заеднички гледишта за безбедноста и стабилноста во Европа, вклучувајќи ги и подрачјата опфатени со заедничката надворешна и безбедносна политика на Европската унија.

Член 8

Политичкиот дијалог може да се одвива во мултилатерална рамка или како регионален дијалог, во кој ќе бидат вклучени другите земји од Регионот.

Член 9

1. Политичкиот дијалог на министерско ниво ќе се одржува во рамките на Советот за стабилизација и асоцијација, кој ќе ја има општата надлежност за какво било прашање што Страните би сакале да му го упатат.

2. На барање на Страните, политичкиот дијалог може да се одржува и во следниве форми:

- состаноци, онаму каде што е потребно тоа, на високи официјални претставници на Република Македонија, од една страна, и Претседавачот на Советот на Европската унија и на Комисијата, од друга страна;
- користејќи ги сите дипломатски канали меѓу Страните, вклучувајќи и соодветни контакти во трети земји, како и во рамките на Обединетите нации, ОБСЕ и други меѓународни форуми;
- сите други средства кои можат да дадат корисен придонес за зацврстувањето, развојот и забрзувањето на овој дијалог.

Член 10

Политичкиот дијалог на парламентарно ниво ќе се одржува во рамките на Парламентарниот комитет за стабилизација и асоцијација, основан со Членот 114.

ГЛАВА III РЕГИОНАЛНА СОРАБОТКА

Член 11

Во согласност со нејзините заложби за мир, стабилност и развој на добрососедските односи, Република Македонија активно ќе ја поттикнува регионалната соработка. Заедницата, преку програмите за техничка помош, исто така ќе ги поддржува проектите што имаат регионална или прекугранична димензија.

Секогаш кога Република Македонија ќе предвиди да ја зајакне својата соработка со некоја од земјите споменати подолу, во Членовите 12 до 14, таа ќе ја информира и ќе се консултира со Заедницата и со нејзините земји-членки, во согласност со одредбите од Глава X.

Член 12

Соработка со други земји кои ќе ја потпишат Спогодбата за стабилизација и асоцијација

Не подоцна од моментот кога барем една Спогодба за стабилизација и асоцијација ќе биде потпишана со некоја од земјите на кои се однесува Процесот на стабилизација и асоцијација, Република Македонија ќе отпочне преговори со определената земја или земји, со цел потпишување на конвенција за регионална соработка чија цел е да за се зголеми обемот на соработка меѓу земјите на кои се однесува.

Главните елементи на оваа конвенција ќе бидат:

- политички дијалог;
- основање слободна трговска зона меѓу Страните, усогласена со релевантните одредби на СТО;
- заемни концесии во однос на движењето на работници, основање друштва, давање услуги, тековни плаќања и движење на капитал, на ниво еквивалентно на она од оваа Спогодба;
- одредби за соработка во други области, било да се регулирани или не со оваа Спогодба, а особено во областа на правдата и внатрешните работи.

Оваа конвенција ќе содржи одредби за создавање неопходни институционални механизми, онаму каде што е неопходно.

Оваа конвенција за регионална соработка треба да се склучи во рок од две години по стапувањето во сила барем на втората Спогодба за стабилизација и асоцијација. Подготвеноста на Република Македонија за склучување на ваква конвенција ќе биде услов за натамошен развој на односите меѓу Република Македонија и ЕУ.

Член 13

Соработка со други земји на кои се однесува Процесот за стабилизација и асоцијација

Република Македонија ќе се вклучи во регионална соработка со другите земји на кои се однесува Процесот за стабилизација и асоцијација, во некои или во сите полиња на соработка што се опфатени со оваа Спогодба, особено оние од заеднички интерес. Оваа соработка треба да биде во согласност со начелата и целите на оваа Спогодба.

Член 14

Соработка со земјите-кандидати за пристапување кон ЕУ

Република Македонија може да ја зајакне нејзината соработка и да склучи конвенција за регионална соработка со која било земја- кандидат за пристапување кон ЕУ, од сите области на соработка што се опфатени со оваа Спогодба. Оваа конвенција ќе има за цел постепено да ги зацврстува билатералните односи меѓу Република Македонија и определената земја на утврденото ниво на односите меѓу Европската заедница и земјите-членки со оваа земја.

ГЛАВА IV СЛОБОДНО ДВИЖЕЊЕ НА СТОКИ

Член 15

1. Заедницата и Република Македонија постапно ќе воспостават слободна трговска зона, за период што ќе трае максимум 10 години, со самото стапување во сила на оваа Спогодба, согласно одредбите на истата и во согласност со одредбите на ГАТТ од 1994 година и на СТО. Притоа тие треба да ги земат предвид конкретните барања наведени подолу.
2. Во трговијата помеѓу двете Страни за класификацијата на стоките ќе биде применета Комбинираната номенклатура за стоки.
3. Основните царински стапки за секој производ, за којшто ќе се применуваат последователни намалувања наведени во оваа Спогодба, ќе бидат оние што се применливи *erga omnes* на денот пред потпишувањето на Спогодбата.
4. Доколку по потпишувањето на Спогодбата се примени намалувања на царините на *erga omnes* основа, а особено намалувања што се резултат на преговорите за царини со СТО, ваквите намалени царински стапки ќе бидат заменети со основните царински стапки што се наведени во точка 3 од денот кога ваквите намалувања ќе се применат.
5. Заедницата и Република Македонија ќе се известат меѓу себе за соодветните основни царински стапки.

ПОГЛАВЈЕ I ИНДУСТРИСКИ ПРОИЗВОДИ

Член 16

1. Одредбите од оваа Поглавје ќе се однесуваат на производите што потекнуваат од Заедницата или од Република Македонија, наведени во Поглавјата 25 до 97 од Комбинираната номенклатура, со исклучок на оние производи што се наведени во Анексот I, параграф I (ii) од Спогодбата за земјоделство (ГАТТ 1994).
2. Одредбите од Членовите 17 и 18 нема да се однесуваат ниту на текстилните производи ниту на производите од челик, како што е наведено во Членовите 22 и 23.
3. Трговијата меѓу Страните со производите, што се опфатени со Договорот за основање Европска заедница за атомска енергија, ќе се извршува во согласност со одредбите од тој Договор.

Член 17

1. Царинските давачки за увозот на производите во Заедницата, што потекнуваат од Република Македонија, ќе бидат укинати штом ќе стапи во сила оваа Спогодба.

2. Квантитативните ограничувања на увозот и мерките кои имаат исто влијание врз увозот во Заедницата, за производите што потекнуваат од Република Македонија, ќе бидат укинати на денот од стапување во сила на оваа Спогодба.

Член 18

1. Царинските давачки за увозот во Република Македонија за стоките што потекнуваат од Заедницата, освен оние наведени во Анексите I и II, ќе бидат укинати со стапувањето во сила на оваа Спогодба.

2. Царинските давачки за увозот во Република Македонија на производите што потекнуваат од Заедницата, наведени во Анекс I, ќе бидат прогресивно намалувани во согласност со следниов временска распоред:

- на 1-ви јануари од првата година од стапувањето во сила на оваа Спогодба секоја царинска давачка ќе биде намалена на 90% од основната давачка;
- на 1-ви јануари од втората година од стапувањето во сила на оваа Спогодба секоја царинска давачка ќе биде намалена на 80% од основната давачка;
- на 1-ви јануари од третата година од стапувањето во сила на оваа Спогодба секоја царинска давачка ќе биде намалена на 70% од основната давачка;
- на 1-ви јануари од четвртата година од стапувањето во сила на оваа Спогодба секоја царинска давачка ќе биде намалена на 60% од основната давачка;
- на 1-ви јануари од петтата година од стапувањето во сила на оваа Спогодба секоја царинска давачка ќе биде намалена на 50% од основната давачка;
- на 1-ви јануари од шестата година од стапувањето во сила на оваа Спогодба секоја царинска давачка ќе биде намалена на 40% од основната давачка;
- на 1-ви јануари од седмата година од стапувањето во сила на оваа Спогодба секоја царинска давачка ќе биде намалена на 30% од основната давачка;
- на 1-ви јануари од осмата година од стапувањето во сила на оваа Спогодба секоја царинска давачка ќе биде намалена на 20% од основната давачка;
- на 1-ви јануари од деветтата година од стапувањето во сила на оваа Спогодба секоја царинска давачка ќе биде намалена на 10% од основната давачка;
- на 1-ви јануари од десеттата година од стапувањето во сила на оваа Спогодба преостанатите царински давачки ќе бидат укинати.

3. Царинските давачки на увозот во Република Македонија за производите што потекнуваат од Заедницата, наведени во Анекс II, ќе бидат прогресивно намалувани и укинати во согласност со временскиот распоред наведен во Анексот.

4. Квантитативните ограничувања на увозот и мерките кои имаат исто влијание врз увозот во Република Македонија за производите што потекнуваат од Заедницата ќе бидат укинати со денот на стапување во сила на оваа Спогодба.

Член 19

Со стапувањето во сила на оваа Спогодба, Заедницата и Република Македонија меѓусебно ќе ги укинат сите давачки во трговијата кои имаат исти ефекти како царинските давачки на увозот.

Член 20

1. Со стапувањето во сила на оваа Спогодба, Заедницата и Република Македонија ќе ги укинат сите царински и други давачки кои имаат ист ефект врз извозот.

2. Со стапувањето во сила на оваа Спогодба, Заедницата и Република Македонија меѓусебно ќе ги укинат сите квантитативни ограничувања и мерки кои имаат ист ефект врз извозот.

Член 21

Доколку општата економска состојба и состојбата во соодветниот економски сектор го дозволува тоа, Република Македонија ја изразува подготвеноста да ги намали царинските стапки во трговијата со Заедницата побрзо отколку што е предвидено со Членот 18.

Советот за стабилизација и асоцијација ќе даде препораки во таа насока.

Член 22

Протоколот 1 ги пропишува аранжманите што се однесуваат за текстилните производи што се споменати овде.

Член 23

Протоколот 2 ги пропишува аранжманите што се однесуваат на производите од челик што се споменати овде.

ПОГЛАВЈЕ II ЗЕМЈОДЕЛСТВО И РИБАРСТВО

Член 24

Дефиниција

1. Одредбите од ова Поглавје се однесуваат на трговијата со земјоделски и рибни производи, што потекнуваат од Република Македонија или од Заедницата.
2. Изразот “земјоделски и рибни производи” се однесува на производите што се наведени во Поглавјата 1 до 24 од Комбинираната номенклатура и на производите што се наведени во Анексот I, параграф 1, (ii), од Договорот за земјоделство (ГАТТ 1994).
3. Оваа дефиниција ги опфаќа рибите и рибните производи од глава 3, тарифни ознаки 1604 и 1605 и под-ознаки 0511 91, 2301 20 00 и дел од 1902 20^{1*}.

Член 25

Протоколот 3 ги пропишува трговските аранжмани за преработените земјоделски производи кои се наведени во него.

Член 26

1. Со стапувањето во сила на Спогодбата, Заедницата ќе ги укине сите квантитативни ограничувања, како и мерки кои имаат еднакво влијание на увозот на земјоделски и рибни производи што потекнуваат од Република Македонија.
2. Со стапувањето во сила на Спогодбата, Република Македонија ќе ги укине сите квантитативни ограничувања, како и мерки кои имаат еднакво влијание, на увозот на земјоделски и рибни производи што потекнуваат од Заедницата.

¹ * Делот од 1902 20 е за „теста полнети, варени или неварени или поинаку приготвени, со содржина повеќе од 20 % по маса на риби, черупкари, мекотелци или други водни безрбетници ”

Член 27

Земјоделски производи

1. Од денот во стапување на сила на оваа Спогодба, Заедницата ќе ги укине царинските давачки и другите давачки кои имаат ист ефект за увозот на земјоделските производи по потекло од Република Македонија, освен оние опфатени со тарифните ознаки 0102, 0201, 0202 и 2204 од Комбинираната номенклатура.

За производите опфатени со Поглавјата 7 и 8 од Комбинираната номенклатура, за кои Заедничката царинска тарифа предвидува плаќање царина на вредноста и на посебни давачки, укинувањето на давачките се однесува само на царината на вредноста.

2. Од денот во стапување на сила на оваа Спогодба, Заедницата ќе ги утврди царинските давачки што ќе се применуваат при увозот во Заедницата на телешко месо („*baby-beef*“) производи дефинирани во Анекс III по потекло од Република Македонија, на 20% од царината на вредноста - давачката и 20% од посебната давачка утврдена во Заедничката царинска тарифа на Европските заедници, во рамките на ограничениот обем од годишната тарифна квота од 1 650 тони изразени во обработена тежина (*carcass*).

3. Од денот во стапувањето на сила на оваа Спогодба, Република Македонија:

(а) ќе ги укине царинските давачки што се применуваат при увозот за некои земјоделски производи, по потекло од Заедницата, наведени во Анекс IV (а);

(б) ќе ги укине царинските давачки кои се применуваат при увозот на некои земјоделски производи по потекло од Заедницата, наведени во Анексот IV (б), согласно тарифните квоти определени за секој производ во тој Анекс. За количините што ги надминуваат тарифните квоти, Република Македонија ќе ги намали прогресивно царинските давачки, во согласност со временскиот распоред определен за секој производ во тој Анекс.

(ц) прогресивно ќе ги намали царинските давачки што се применуваат при увозот на некои земјоделски производи по потекло од Заедницата, наведени во Анекс IV(ц) во рамките на ограничувањата на тарифните квоти и во согласност со временскиот распоред што се однесува за секој производ во овој Анекс.

4. Трговските аранжмани за виното и алкохолните пијалаци ќе бидат дефинирани во одделен договор за вино и алкохолни пијалаци.

Член 28

Рибни производи

1. Со стапувањето во сила на оваа Спогодба, Заедницата целосно ќе ги укине царинските давачки за риби и рибни производи по потекло од Република Македонија. Производите наведени во Анекс V(a) ќе бидат предмет на одредбите што се наведени подолу.

2. Со стапувањето во сила на оваа Спогодба, Република Македонија ќе ги укине сите давачки што имаат ист ефект со царинските давачки и истите ќе ги намали за риби и рибните производи по потекло од Европската заедница за 50% од царините што важат за најповластена нација. Преостанатите давачки ќе бидат намалувани за период од шест години и ќе бидат укинати до крајот на тој период.

Правилата содржани во оваа точка нема да се применуваат на производите наведени во Анекс V(б), што ќе бидат предмет на царински намалувања наведени во споменатиот Анекс.

Член 29

1. Земајќи ги предвид обемот на трговијата на земјоделски и рибни производи меѓу Страните, нивната особена чувствителност, правилата на Заедничката политика за земјоделство и рибарство на Заедницата, прописите за земјоделската политика на Република Македонија, улогата на земјоделството во стопанството на Република Македонија, производниот и извозниот потенцијал на нејзините традиционални гранки и пазари и последиците од мултилатералните трговски преговори во рамките на СТО, Република Македонија и Заедницата во рамките на Советот за стабилизација и асоцијација не подоцна од 1 јануари 2003, ќе ги испитаат, производ по производ, на урврдена и реципрочна основа, можностите за меѓусебно доделување понатамошни концесии во поглед на спроведување на поголема либерализација на трговијата за земјоделските и рибните производи.

2. Одредбите од ова Поглавје во ниеден случај нема да влијаат врз примената на поповолни мерки од едната или од другата Страна, на унилатерална основа.

Член 30

Независно од другите одредби од оваа Спогодба, а особено од членот 37, имајќи ја предвид особената чувствителност на земјоделските и рибните пазари, доколку увозот на производите што потекнуваат од една од двете Страни, кои

се предмет на концесии доделени во согласност со членот 25, 27 и 28, предизвикуваат сериозни нарушувања на пазарите или на нивните домашни регулативни механизми, на другата Страна, двете Страни веднаш ќе пристапат кон консултации за да се изнајде соодветно решение. Барајќи решение, засегнатата Страна може да преземе соодветни мерки што ѝ смета за неопходни.

ПОГЛАВЈЕ III ЗАЕДНИЧКИ ОДРЕДБИ

Член 31

Одредбите од ова Поглавје ќе се применуваат меѓу Страните, за трговијата со сите производи, освен доколку не е поинаку предвидено во ова Поглавје или во Протоколите 1, 2 и 3.

Член 32

Застој

1. Од денот на стапувањето во сила на оваа Спогодба, во трговијата меѓу Заедницата и Република Македонија нема да бидат воведени нови царински давачки на увозот или извозот, или трошоци кои имаат ист ефект, ниту ќе бидат зголемени постојните што се применуваат.

2. Од денот на стапувањето во сила на оваа Спогодба, во трговијата меѓу Заедницата и Република Македонија нема да бидат воведени нови квантитативни ограничувања на увозот и извозот, или мерки кои имаат ист ефект, ниту постојните што се применуваат ќе бидат поограничувачки.

3. Без да се ограничат концесиите, предвидени во членот 26, одредбите од став 1 и став 2 од овој член нема на кој било начин да го ограничуваат спроведувањето на одредена земјоделска политика на Република Македонија и на Заедницата, или да бидат преземени какви било мерки во рамките на ваквите политики се додека увозниот режим од Анексите III, IV(a)(б)(ц) и V(a)(б) не е засегнат.

Член 33

Забрана на даночна дискриминација

1. Страните ќе се воздржат или ќе ги укинат онаму каде што постојат, мерките или практиката од внатрешна фискална природа со кои се воспоставува дискриминација, било директно било индиректно помеѓу производитите од едната Страна и сличните производи што потекнуваат од територијата на другата Страна.

2. Производите што се извезуваат на територијата на една од Страните не можат да се користат за отплаќање на домашни индиректни даноци во износ што е над износот на индиректните давачки пропишани за нив.

Член 34

Одредбите што се однесуваат на укинувањето на царинските давачки за увозот, исто така ќе се применуваат на царинските давачки од фискална природа.

Член 35

Царински унии, слободни трговски зони и договори за прекугранична трговија

1. Оваа Спогодба не треба да го исклучува одржувањето или основањето царински унии, слободни трговски зони или договори за погранична трговија, освен доколку тие не ги менуваат трговските одредби предвидени со оваа Спогодба.

2. За време на преодните периоди, предвидени во членовите 17 и 18, оваа Спогодба не треба да влијае на примената на специфичните преференцијални договори што го управуваат движењето на стоки или што се дадени во пограничните договори, склучени претходно меѓу една или повеќе договорни земји-членки и Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а што ги наследила Република Македонија или произлегуваат од билатералните договори наведени во Глава III склучени од Република Македонија со цел да се промовира регионалната трговија.

3. Консултациите меѓу Страните ќе се одвиваат во рамките на Советот за стабилизација и асоцијација во врска со спогодбите опишани во точките 1 и 2 од овој член и онаму каде што ќе се побара, за други поважни прашања поврзани со нивната трговска политика кон трети земји. Посебно во случај кога трета земја пристапува кон Заедницата, таквите консултации ќе се одржат за да се осигури дека се води сметка за заедничките интереси на Заедницата и на Република Македонија наведени во оваа Спогодба.

Член 36 Дампинг

1. Доколку една од Страните утврди дека има дампинг во трговијата со другата Страна, согласно содржината на значењето на член VI од ГАТТ 1994, таа може да преземе соодветни мерки против оваа практика во согласност со Договорот за имплементација на член VI од ГАТТ 1994 и своето домашно законодавство.

2. Во врска со точка 1 од овој Член, Советот за стабилизација и асоцијација ќе биде информиран за случајот на дампинг штом властите на Страната-увозник ќе покренат истрага. Кога дампингот нема да престане, согласно содржината на значењето на член VI од ГАТТ или нема да се постигне друго задоволувачко решение во рок од 30 дена за прашањето што е упатено до Советот за стабилизација и асоцијација, Страната-увозник може да усвои соодветни мерки.

Член 37
Општа клаузула за заштита

1. Кога некој производ од едната Страна е увезен на територијата на другата Страна во прекумерни количества и под такви услови што предизвикуваат или се закануваат да предизвикаат:

- сериозна штета на домашната индустрија на слични или директно конкурентски производи на територијата на Страната која увезува; или
- сериозни нарушувања во кој било сектор на стопанството или потешкотии што можат да предизвикаат сериозно влошување на економската ситуација во регионот на Страната која увезува, таа може да преземе соодветни мерки под услови, согласно процедурите што се наведени во овој член.

2. Заедницата и Република Македонија ќе применуваат заштитни мерки меѓу себе само во согласност со одредбите на оваа Спогодба. Таквите мерки нема да го надминат она што е неопходно за да се решат проблемите што произлегле и би требало вообичаено да се состојат од укинување на натамошното намалување на важечката царинска стапка за односниот производ, предвидена според оваа Спогодба или на зголемување на царинската стапка за тој производ.

Таквите мерки ќе содржат јасни елементи што прогресивно ќе водат до нивно укинување, најдоцна до крајот на поставениот период. Мерките не треба да се преземаат за период што ќе надмине една година. Во исклучителни околности, мерките можат да бидат преземани со максимално траење од три години. Ниедна заштитна мерка не може да се применува за увозот на производ кој претходно бил предмет на таква мерка, за период од најмалку три години од истекот на важноста на таа мерка.

3. Во случаите детално наведени во овој Член, пред преземањето на мерките предвидени со истиот, или во случаите за кои се применува Точка 4(б) од овој член, најбрзо што е можно, Заедницата или Република Македонија, како што може да биде случај, ќе ги достават сите релевантни информации до Комитетот за стабилизација и асоцијација, со цел да се најде решение прифатливо за двете Страни.

4. За спроведување на овие ставови, ќе се применуваат следниве одредби:

(а) потешкотиите што произлегуваат од ситуацијата што се однесува на овој член, треба да бидат доставени на разгледување до Комитетот за стабилизација и асоцијација, кој може да донесе секаква одлука потребна за да се разрешат ваквите потешкотии.

Доколку Комитетот за стабилизација и асоцијација или Страната-извозник не донесе одлука со која ќе се острани тешкотиите или не се постигне друго задоволувачко решение во рок од 30 дена откако за тоа е известен Комитетот за стабилизација и асоцијација, Страната-увозник може да усвои мерки за справување со проблемот во согласност со овој член. При изборот на заштитните мерки, приоритет мора да им биде даден на оние кои најмалку го нарушуваат функционирањето на договорите воспоставени со оваа Спогодба.

(б) во случај на исклучителни и критични околности, кои бараат итна акција а предходното информирање или испитување го прават невозможно, засегнатата Страна може во ситуацији наведени во овој член, да примени мерки на претпазливост неопходни да се справи со ситуацијата, за што треба веднаш да ја информира другата Страна.

5. Заштитните мерки треба да бидат веднаш доставени до Комитетот за стабилизација и асоцијација и ќе бидат предмет на периодични консултации на тоа тело, посебно со цел за воспоставување на временски распоред за нивното укинување, веднаш штом тоа ќе го дозволат околностите.

6. Во случај кога Заедницата или Република Македонија да го стават под сомнеж увозот на производи што предизвикуваат тешкотии споменати во овој член и наложуваат административна процедура која има за цел брзо обезбедување информации за трендот на трговските движења, ќе ја информира другата Страна.

Член 38

Клаузула за недостаток

1. Доколку примената на одредбите од ова Поглавје води кон:

(а) критичен недостаток, или опасност од недостаток, на храна или други производи непоходни за извозната Страна; или

(б) реекспорт на производ во трета земја кон која извозната Страна задржува квантитативни извозни ограничувања, извозни царини или мерки или давачки со еднаков ефект, и каде што гореспомнатите случаи предизвикуваат, или е извесно дека ќе предизвикаат големи потешкотии на извозната Страна, таа може да преземе соодветни мерки под условите и во согласност со процедурата предвидена во овој член.

2. Во изборот на мерките, првенство мора да им се даде на оние кои најмалку го нарушуваат функционирањето на аранжманите воспоставени со оваа Спогодба. Таквите мерки нема да бидат применувани на начин кој би претставувал средство за арбитражна или неправедна дискриминација, во случаите каде што преовладуваат истите услови, или прикриено ограничување на трговијата и ќе бидат укинати штом условите повеќе не го оправдуваат нивното постоење.

3. Пред да се преземат мерките пропишани во точка 1 од овој член или, што е можно побрзо во случаите во кои точка 4 од овој член се применува, Заедницата или Република Македонија, во зависност од случајот, ќе ги

обезбедат сите релевантни информации за Комитетот за стабилизација и асоцијација, со намера барање на решение прифатливо за двете Страни. Страните во рамките на Комитетот за стабилизација и асоцијација можат да се согласат на какви било мерки потребни за запирање на тешкотиите. Ако за прашањето што му е упатено на Комитетот за стабилизација и асоцијација не се постигне согласност во рок од 30 дена, извозната страна може да примени мерки според овој член за извозот на производот за кој станува збор.

4. Кога посебни и критични ситуации кои бараат итна акција оневозможуваат претходно информирање или испитување, како што може да биде случај, Заедницата или Република Македонија, во зависност од тоа кој е засегнат, може да ги примени мерките на претпазливост неопходни за справување со ситуацијата и веднаш да ја информира другата Страна за тоа.

5. Комитетот за стабилизација и асоцијација веднаш ќе биде информиран за какви било мерки применети во согласност со овој Член и истите ќе бидат предмет на периодични консултации во рамките на ова тело, посебно со цел воспоставување временски распоред за нивна елиминација веднаш штом условите ќе го дозволат тоа.

Член 39

Државни монополи

Република Македонија прогресивно ќе ги приспособи сите државни монополи од комерцијален карактер за да се обезбеди дека, до крајот на петтата година од стапувањето во сила на оваа Спогодба, нема да има дискриминација меѓу државјаните на земјите-членки и на Република Македонија во поглед на условите под кои производите се набавуваат и се пласираат на пазарот. Комитетот за стабилизација и асоцијација ќе биде информиран за мерките што се преземаат за постигнување на оваа цел.

Член 40

Протоколот 4 ги регулира правилата за потекло за примена на царинските преференцијали предвидени со оваа Спогодба.

Член 41

Дозволени ограничувања

Оваа Спогодба нема да исклучи забрани или ограничувања во увозот, извозот или транзитот на стоки оправдани врз основа на јавниот морал, јавната политика или јавната безбедност; заштитата на здравјето и животот на луѓето, животните или растенијата; заштитата на националните богатства со уметничка, историска или археолошка вредност или заштитата на правата на интелектуалната, индустриската и трговската сопственост, или правилата што се однесуваат на златото и среброто. Таквите забрани и ограничувања, како и да е, нема да претставуваат средства на наметната дискриминација или прикриено ограничување на трговијата меѓу Страните.

Член 42

Двете Страни се согласни да соработуваат за да ги намалат можностите за измама при примената на трговските одредби од оваа Спогодба.

Не засегнувајќи други одредби од оваа Спогодба, а посебно членовите 30, 37 и 88 и Протокол 4 каде што едната Страна цени дека постојат доволно докази за измама, како на пример значително зголемување на трговијата со производи од едната Страна на другата Страна над нивото што ги надминува економските услови, како што се нормалните производствени и извозни капацитети или избегување да се обезбеди административна соработка, како што се бара заради проверка на евиденцијата на потеклото од страна на другата Страна, двете Страни треба веднаш да отпочнат со консултации со цел да се најде соодветно решение. Барајќи решение засегнатите Страни можат да преземат соодветни мерки што ги сметаат за неопходни. При изборот на мерките треба да се даде приоритет на оние кои најмалку го нарушуваат функционирањето на аранжманите воспоставени со оваа Спогодба.

Член 43

Примената на оваа Спогодба нема да ја попречи примената на одредбите на правото на Заедницата за Канарските Острови.

ГЛАВА V ДВИЖЕЊЕ НА РАБОТНИЦИ, ОСНОВАЊЕ , ДАВАЊЕ УСЛУГИ, КАПИТАЛ

ПОГЛАВЈЕ I ДВИЖЕЊЕ НА РАБОТНИЦИ

Член 44

1. Во зависност од условите и модалитетите кои се применуваат во секоја земја-членка:

- Работниците кои се државјани на Република Македонија и кои се легално вработени на територијата на земјата-членка ќе бидат ослободени од секаква дискриминација по национална основа, а што се однесува до работните услови, надоместоците или отпуштањето, со нив ќе постапува како со своите државјани;
- Сопругот/сопругата или децата на работникот кој е легално вработен на територијата на земјата-членка кои легално престојуваат, со исклучок на сезонските работници и работниците кои потпаѓаат под билатералните договори, во смисла на Член 45, доколку не е поинаку определено со тие договори, ќе имаат слободен пристап до пазарот на работна сила на таа земја-членка, за периодот колку што е одобрено вработувањето на работникот.

2. Република Македонија во зависност од условите и модалитетите во таа држава, ќе постапува како што е наведено во став 1 за работниците кои се државјани на земјата-членка и кои се легално вработени на споменатата држава, како и со нивните сопружници и деца кои легално претстојуваат во споменатата држава.

Член 45

1. Водејќи сметка за ситуацијата на пазарот на труд во земјите - членки, предмет на нивното законодавство и во согласност со правилата кои се во сила во земјите - членки, во областа на мобилноста на работниците:

- постојните олеснувања при вработување на работници од Република Македонија што ги даваат земјите-членки со билатерални договори треба да бидат запазени и по можност унапредени;
- другите земји-членки ќе ја испитаат можноста да склучат слични спогодби.

2. Советот за стабилизација и асоцијација ќе ги испита и другите можности, вклучувајќи го пристапот за професионална обука согласно важечките правила и процедури во земјите-членки и водејќи сметка за ситуацијата на пазарот на труд во земјите - членки и во Заедницата.

Член 46

Ќе се постават правила за координација на системот на социјална сигурност на работниците државјани на Република Македонија кои се легално вработени на територијата на земјата-членка или за нивните семејства кои престојуваат легално. За таа цел, одлуката на Советот за стабилизација и асоцијација не треба да влијае врз кои било права или обврски од билатералните договори, доколку тие обезбедуваат поповолен третман што ќе ги определи следниве одредби:

- сите периоди на осигурување, вработување или престој остварени на територијата на различни земји-членки ќе се собираат заради обезбедување пензија и ануитети по основ на староста, инвалидитетот и смртта и заради медицинска нега за тие работници или нивните членови од семејството.
- сите пензии или ануитети по основ на старост, смрт, повреди на работа или професионални болести, или инвалидитет што може да се јави како нивен резултат, со исклучок на неконтрибутивните бенефиции, ќе бидат слободни за пренесување на ниво што се применува во законот на должникот на државата или земјите-членки;
- работниците, за кои се однесува тоа, ќе примаат семејни додатоци за членовите од нивните семејства како што е дефинирано погоре;

Република Македонија на работниците кои се државјани на земјите-членки и кои се легално вработени на нејзината територија, како и на членовите од нивните семејства кои легално престојуваат таму, ќе им додели третман сличен на оној кој е наведен во втората и третата алинеа од став 1.

ПОГЛАВЈЕ II ОСНОВАЊЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Член 47

За целите на оваа Спогодба:

(а) "Компанија на Заедницата" или "компанија на Република Македонија" соодветно, значи компанија што е основана во согласност со законите на земјата-членка или на Република Македонија соодветно и која има регистрирана канцеларија, централна управа или главно седиште на дејствување во Заедницата или во Република Македонија соодветно.

Сепак, доколку компанијата што е основана во согласност со законите на земјата-членка или на Република Македонија соодветно, има само регистрирана канцеларија на територијата на Заедницата или на Република Македонија соодветно, таа ќе се смета за компанија од Заедницата или од Република Македонија соодветно, доколку нејзиното работење содржи реални и трајни

врски со економијата на една од земјите-членки или на Република Македонија соодветно;

(б) "Подружница" на компанија значи компанија што е ефективно контролирано од првата компанија;

(ц) "Претставништво" на компанијата ќе значи деловно место кое нема својство на правно лице, кое покажува постојаност, како што е проширување на матичното тело, има менаџмент и е материјално опремено за да води деловни преговори со трети Страни така што третата страна, иако знаејќи дека подоцна, доколку е потребно, ќе има правна поврзаност со матичното тело, централата која е надвор, нема да работи директно со тоа матичното тело туку може да го пренесе бизнисот на местото каде што тој се извршува;

(д) "Основање" значи:

(i) што се однесува до државјаните, право на преземање деловни активности во одредени компании кои тие ефективно ги контролираат. Деловните активности на државјаните нема да опфатат барање за или вработување на пазарот на труд, ниту пак со тоа им се доделува право на пристап на пазарот на труд од другата Страна.

(ii) што се однесува до компаниите од Заедницата или од Република Македонија право да преземаат економски активности преку основање подружници или претставништва во Република Македонија или во Заедницата соодветно;

(е) "Работење" значи спроведување економски активности;

(ф) "Економски активности" во начело вклучуваат активности од индустриски, трговски и професионален карактер како и занаетчиски активности;

(г) "Државјанин на Заедницата" и државјанин на Република Македонија соодветно значи лице кое е државјанин на една од земјите-членки или на Република Македонија;

(х) што се однесува до меѓународниот поморски превоз, вклучувајќи ги и интермодалните операции на пловните објекти, државјаните од земјите-членки или од Република Македонија утврдени надвор од Заедницата или од Република Македонија соодветно, и бродските компании основани надвор од Заедницата или од Република Македонија и контролирани од државјаните на земјите-членки или од Република Македонија соодветно, ќе бидат исто така корисници на одредбите од ова Поглавје и Поглавјето III доколку нивните бродови се регистрирани во таа земја-членка или во Република Македонија соодветно во согласност со нивните законодавства.

- (i) “Финансиски услуги” значат активностите што се опишани во Анекс VI. Советот за стабилизација и асоцијација може да го прошири или да го измени опфатот на овој Анекс.

Член 48

1. Република Македонија по стапувањето во сила на оваа Спогодба:

- (i) во однос на основањето компании на Заедницата, ќе додели третман кој не е помалку поволен од оној кој им го доделува на своите компании или на компаниите од која било трета земја, доколку тој е поволен, и;
- (ii) во однос на работењето на подружниците и претставништвата на компаниите од Заедницата во Република Македонија, штом ќе се основаат, ќе им се додели третман кој не е помалку поволен од оној кој им го доделува на своите компании или претставништва или на која било подружница и претставништво на компании од која било трета земја доколку тој е поволен.

2. Република Македонија нема да донесува нови регулативи или мерки кои воведуваат дискриминација за основањето компании на Заедницата на нејзината територија или што се однесува до нивните активности, ако се веќе основани во споредба со нејзините компании.

3. Заедницата и земјите-членки од денот на стапувањето во сила на оваа Спогодба:

- (i) во однос на основањето компании од Република Македонија ќе им се додели третман кој не е помалку поволен од оној што им го доделува на своите компании на земјите-членки или на компаниите од трети земји, доколку тој е поволен;
- (ii) во однос на работењето на подружниците и претставништвата на компаниите од Република Македонија, основани на нејзина територија, ќе им се додели третман кој не е помалку поволен од оној што им го доделуваат земјите-членки на своите компании и претставништва или на било која подружница и претставништво на компании од било која трета земја, доколку тој е поволен.

4. Пет години по стапувањето во сила на оваа Спогодба, во согласност со релевантната практика на Европскиот суд на правдата и состојбите на пазарот на труд, Советот за стабилизација и асоцијација ќе испита дали да ги прошири горенаведените одредби за основање од страна на државјаните на обете Страни од Спогодбата за да ги преземат активностите како само-вработени лица.

5. Независно од одредбите на овој член:

- (а) Подружниците и претставништвата на компаниите од Заедницата ќе имаат право да користат и да изнајмуваат недвижности во Република Македонија од денот на стапувањето во сила на оваа Спогодба;
- (б) Подружниците на компаниите од Заедницата ќе имаат и право да се стекнуваат и да ги користат правата за недвижностите како и компаниите од Република Македонија што се однесуваат на јавните добра/добрата од заеднички интерес, вклучувајќи ги и националните ресурси, земјоделското земјиште и шумите, истите права што ги уживаат и компаниите од Република Македонија онаму каде што тие права се неопходни за спроведување на економски активности за кои се основани;
- (ц) На крајот на првата фаза од преодниот период, Советот за стабилизација и асоцијација ќе ја испита можноста за проширување на правата под (б) на претставништвата на компаниите од Заедницата.

Член 49

1. Во зависност од одредбите од Член 48, со исклучок на финансиските услуги дефинирани во Анекс VI, секоја Страна може да го регулира основањето и работењето на компаниите и државјаните на нејзината територија, се додека овие одредби не се дискриминаторски во однос на компаниите и државјаните на другата Страна во споредба со своите компании и државјани.
2. Во однос на финансиските услуги, независно од кои било други одредби од оваа Спогодба, Страната нема да биде спречена за преземање заштитни мерки, вклучувајќи ги и оние за заштита на инвеститорите, депозитерите, носителите на полисите или лица кај кои повереникот е давател на финансиски услуги, или за да обезбеди интегритет и стабилност на финансискиот систем. Ваквите мерки нема да бидат употребени како средство за избегнување на обврските што ги има Страната со оваа Спогодба.
3. Ништо во оваа Спогодба нема да се толкува на таков начин со кој ќе бара Страната да приложи информации што се однесуваат на работењето и сметките на индивидуалните корисници или каква било доверлива или сопственичка информација што ја поседуваат јавните субјекти.

Член 50

1. Одредбите од ова Поглавје нема да се однесуваат на услугите во авионскиот превоз, услугите во внатрешниот воден сообраќај и услугите во поморскиот сообраќај за каботажа.
2. Советот за стабилизација и асоцијација може да даде препораки за подобрување на основањето и работењето во областите што се опфатени со точка 1.

Член 51

1. Одредбите од членовите 48 и 49, од причини на претпазливост, не ја исклучуваат примената од Страната на посебни правила кои се однесуваат за основање и работење на нејзина територија на деловници на компании од другата Страна кои не се основани на територијата од првата Страна, оправдани поради технички или правни разлики помеѓу тие деловници во споредба со деловниците на компаниите кои се наоѓаат на нејзина територија, што се однесува до финансиските услуги.

2. Разликите во третманот од заштитни причини нема да го надминат она што е неопходно како резултат на ваквите технички или правни разлики во делот на финансиските услуги.

Член 52

За да им се олесни на граѓаните на Република Македонија или на Заедницата да воспоставуваат и да извршуваат регуларни професионални активности во Заедницата, односно во Република Македонија, Советот за стабилизација и асоцијација ќе испита кои чекори се неопходни за заемно признавање на квалификациите. Тој може да ги преземе сите потребни мерки за таа цел.

Член 53

1. Компанија од Заедницата или компанија од Република Македонија, основана на територијата на Република Македонија или на Заедницата соодветно, ќе има право да вработува, или да има вработено во една од нејзините подружници или претставништва, во согласност со законите кои се во сила во земјата-домаќин, на територијата на Република Македонија или на Заедницата соодветно, вработени кои се државјани на државите-членки на Заедницата или на Република Македонија, доколку овие вработени се клучен персонал како што е тоа дефинирано во став 2, и дека тие се вработени ексклузивно од компаниите, подружниците или претставништвата. Престојот и дозволата за работа на тие вработени ќе го покријат само периодот на ваквото вработување.

2. Клучниот персонал во претходно наведените компании, овде наведени како "организации" се "внатре-корпоративски разместувања" како што е дефинирано во ц) од овој став во следниве категории, доколку организацијата е правно лице и лицата за кои тоа се однесува биле вработени од неа или биле партнери во неа (освен за доминантните акционери) за период од најмалку една година пред тоа движење.

(а) Лицата кои работат на повисока позиција во организацијата, која примарно се однесува на управувањето со друштвото, добиваат генерален надзор или насоки од страна на бордот директори или акционери на бизнисот или негов еквивалент кој вклучува:

- управување со сектор или оддел во друштвото;
- надзор или контрола на работењето од друг надзорен, стручен или раководен работник;
- овластување лично да назначи или да отпушти, да предложи вработување или отпуштање, или други активности во однос на персоналот;

(б) Лицата што работат во организацијата и кои поседуваат специфични познавања што се основа на услугите на друштвото, истражувачка опрема, техника или управување. Проценката на таквите знаења може да изразува, независно од специфичното знаење за друштвото, високо ниво на квалификации кои се однесуваат на типот на работа или размена што бара специфични технички познавања, вклучувајќи и членство во акредитирана професија;

(ц) "внатре-корпорациски разместувања" е дефинирано како физичко лице кое работи во рамките на организацијата на територијата на Страната, и кое е привремено разместено заради извршување економски активности на територијата од другата Страна, организацијата на која се однесува мора да има седиште на работење на територијата на Страната и разместувањето да биде во друштвото (претставништво, подружница) на таа организација, ефективно спроведувајќи слични економски активности на територијата од другата Страна.

3. Влезот и привремениот престој на територијата на Заедницата или на Република Македонија, на државјаните од Република Македонија или од Заедницата ќе им биде овозможен кога претставниците на компаниите се лица на раководни позиции, како што е дефинирано во став 2 (а) погоре, во рамките на компанијата, и се одговорни за основање на подружница или претставништво на компанијата од Заедницата од Република Македонија или на подружница или претставништво во Република Македонија на компанија од Заедницата во земјата-членка на Заедницата или во Република Македонија, кога:

- овие претставници не се вклучени во директната продажба или обезбедувањето услуги, и
- кога компанијата има главно седиште на работење надвор од Заедницата или од Република Македонија соодветно, и нема претставник, канцеларија, претставништво или подружница на компанија во земјата-членка на Заедницата или во Република Македонија соодветно.

Член 54

Во текот на првите четири години од стапувањето во сила на оваа Спогодба, Република Македонија може да воведо мерки кои ќе претставуваат дерогација од одредбите на ова Поглавје, кои се однесуваат на воспоставување компании на Заедницата и на државјани во поодделни индустрии со кои:

- се вршат реструктурирања, или се соочуваат со сериозни потешкотии, особено кога тоа предизвикува сериозни социјални проблеми во Република Македонија, или

- соочени со елиминација или драстично намалување на вкупниот удел во пазарот што го држат компании од Република Македонија или на државјани во даден сектор на индустријата на Република Македонија, или
- се индустрии во повој во Република Македонија

Ваквите мерки:

(i) ќе престанат да се применуваат најдоцна две години по завршувањето на првата фаза од транзициониот период

(ii) ќе бидат оправдани и неопходни за да се поправи состојбата, и

(iii) нема да воведат дискриминација која ќе се однесува на активностите на компаниите од Заедницата или од нејзините државјани што биле во тек во Република Македонија во време на воведувањето на дадените мерки, во споредба со компаниите или државјаните од Република Македонија.

Додека се осмислуваат и се применуваат такви мерки, Република Македонија ќе дозволи преференцијален третман каде што е тоа можно на компаниите на Заедницата и на државјаните, и во ниту еден случај помалку поволен третман отколку за тој за кој е дадена согласност на компании или државјани од која било трета страна. Пред да ги усвои овие мерки, Република Македонија ќе го консултира Советот за стабилизација и асоцијација и нема да ги стави во сила пред да помине еден месец од најавата до Советот за стабилизација и асоцијација за конкретните мерки кои ќе бидат воведени од Република Македонија, освен кога заканата од ненадоместлива штета бара преземање итни мерки, и во тој случај Република Македонија ќе го консултира Советот за стабилизација и асоцијација веднаш по нивното усвојување.

По истекот на четвртата година од стапувањето во сила на оваа Спогодба, Република Македонија може да воведат или да задржи такви мерки само со овластување на Советот за стабилизација и асоцијација и според условите определени од него.

ПОГЛАВЈЕ III ДАВАЊЕ УСЛУГИ

Член 55

1. Страните, во согласност со следните одредби, се обврзуваат да преземат неопходни чекори за да овозможат забрзана понуда на услуги од компании или од државјани на Заедницата или на Република Македонија кои се основани во другата Страна за лицето за кое се наменети услугите.

2. Во чекор со процесот на либерализација, споменат во став 1, Страните ќе дозволат привремени движења на физички лица кои обезбедуваат услуги или кои работат за обезбедувачот на услуги како клучен персонал, како што е дефинирано во член 53, вклучувајќи стручни лица кои се претставници на компании од Заедницата или од Република Македонија или државјани и бараат привремен влез со цел да преговараат за продажба на услуги или да склучат

договори за продажба на услуги за обезбедувачот на услуги, во кои овие претставници нема да бидат ангажирани во директната продажба на услугите на јавноста или за себе.

3. Во втората фаза од преодниот период, Советот за стабилација и асоцијација ќе презема мерки неопходни за прогресивно имплементирање на одредбите од ставот 1. Ќе се има предвид постигнатиот напредок на приспособување на законодавството на Страните.

Член 56

1. Страните нема да преземаат какви било мерки или активности преку кои ќе се создадат услови за понуда на услуги од државјани на Заедницата и на Република Македонија или компании кои се основани на другата Страна, од онаа на која припаѓа лицето за кого се наменети услугите, кои се значајно порестриктивни во споредба со состојбата на денот на стапувањето во сила на Спогодбата.

2. Ако едната Страна согледа дека воведените мерки од другата Страна, по стапувањето во сила на Спогодбата, резултираат со состојба која е значајно порестриктивна во однос на понудата на услуги во споредба со состојбата на денот на стапувањето во сила на Спогодбата, може првата Страна да побара од другата Страна да започнат консултации.

Член 57

Во однос на понудата на транспортните услуги помеѓу Заедницата и Република Македонија, ќе се применуваат следниве одредби:

1. Во однос на сувоземниот сообраќај, односот помеѓу Страните е регулиран со Спогодбата меѓу Европската заедница и Република Македонија во областа на сообраќајот, која стапи во сила на 28 ноември 1997 година. Страните ја потврдуваат важноста за доследната примена на Спогодбата.

2. Во однос на меѓународниот поморски транспорт Страните се обврзуваат ефективно да ги применуваат начелата на нерестриктивен пристап кон пазарот на сообраќај на комерцијална основа.

(а) Горенаведените одредби не ги ограничуваат правата и обврските според Кодексот на однесување на ОН за Конференцијата на превозниците, како што се применети од едната или другата Страна од оваа Спогодба. Превозниците кои не учествуваат во Конференцијата ќе можат слободно да конкурираат со превозниците од Конференцијата се додека се придржуваат на начелата на фер конкуренција врз комерцијална основа;

(б) Страните ја потврдуваат својата заложба за обезбедување слободна конкуренција како многу важна карактеристика на сувоземната и водната транспортна трговија со кабаста товари;

3. Применувајќи ги одредбите од став 2, Страните:

(а) нема да воведуваат клаузули за поделба на товарот во идните билатерални договори со трети страни, во други освен во овие исклучителни околности каде што линиските превозни компании од едната до другата Страна на оваа

Спогодба не ќе има на друг начин ефективна можност да крстарат за трговски цели до и од третата заинтересирана земја;

(б) во идните билатерални договори за трговија со суви и течни непакувани производи, ќе забранат аранжмани за поделба на товарот;

(ц) ќе ги укинат со стапувањето во сила на оваа Спогодба, сите унилатерални мерки и административни, технички и други пречки кои би имале рестриктивен или дискриминаторски ефект врз слободната понуда на услуги во меѓународниот поморски транспорт.

4. Со цел да се обезбеди координиран развој и прогресивна либерализација на транспортот меѓу Страните адаптиран на нивните реципрочни комерцијални потреби, условите за заемен пристап на пазарот на воздушниот транспорт ќе бидат уредени со специјални Спогодби кои ќе бидат предмет на договор меѓу Страните по стапувањето во сила на оваа Спогодба.

5. Пред склучувањето на Спогодбите, споменати во став 4, Страните нема да преземат какви било мерки или активности кои се порестриктивни или дискриминаторски во споредба со состојбата што постоела пред стапувањето во сила на оваа Спогодба.

6. Во текот на преодниот период, Република Македонија треба да ја прилагоди својата легислатива, вклучувајќи ги административните, техничките и другите норми, кон оние во Заедницата во областа на воздушниот и копнениот транспорт кои служат за целите на либерализација на услугите и заемен пристап кон пазарите на Страните и за олеснување на движењето на патници и стоки.

Во чекор со општиот напредок при постигнувањето на целите од ова Поглавје, Советот за стабилизација и асоцијација ќе ги испита начините на создавање услови неопходни за унапредување на слободно обезбедување на воздушни и копнени транспортни услуги.

ПОГЛАВЈЕ IV ТЕКОВНИ ПЛАЌАЊА И ДВИЖЕЊЕ НА КАПИТАЛ

Член 58

Страните се обврзуваат, во согласност со одредбите од членот VIII од Спогодбата за Меѓународниот монетарен фонд, да дозволат, во слободно конвертибилна валута, какви било плаќања и трансфери на тековната сметка на платните биланси меѓу Заедницата и Република Македонија.

Член 59

1. Во однос на трансакциите на капиталната и финансиската сметка од платниот биланс, по стапувањето во сила на Спогодбата, Страните треба да обезбедат слободно движење на капитал за директни инвестиции во претпријатија формирани во согласност со законите на земјата домаќин и инвестиционите вложувања во согласност со одредбите од Поглавјето II од

Глава V и ликвидација или репатријација на овие инвестиции и на профитот што потекнува од нив.

2. Во однос на трансакциите на капиталната и финансиската сметка на платниот биланс, по стапувањето во сила на оваа Спогодба, Страните треба да обезбедат слободно движење на капитал за кредитите врзани за комерцијални трансакции или за обезбедување услуги во кои учествува жител на една од Страните, и врзани за финансиските заеми и кредити со рок на доспевање подолг од една година.

По започнувањето на втората етапа, тие исто така треба да обезбедат слободно движење на капитал поврзан со портфолио инвестиции и кредити со рок на доспевање помал од една година.

3. Без ограничување врз ставот 1, Страните не треба да воведат никакви нови ограничувања за движењето на капитал или за тековните плаќања меѓу жителите на Заедницата и на Република Македонија, а постојните аранжмани не треба да ги направат порестриктивни.

4. Без ограничување на одредбите од член 58 и од овој член, каде во исклучителни околности, движењето на капитал меѓу Заедницата и Република Македонија може да предизвика, или се заканува да предизвика, сериозни потешкотии за операциите во врска со политиката на разменските курсеви или за монетарната политика во Заедницата или во Република Македонија, Заедницата и Република Македонија, соодветно, можат да преземат самозаштитни мерки во однос на движење на капиталот меѓу Заедницата и Република Македонија за период кој не е подолг од шест месеци, доколку ваквите мерки се стриктно неопходни.

5. Страните треба меѓусебно да се консултираат во поглед на олеснување на движење на капиталот меѓу Заедницата и Република Македонија, со цел да се промовираат целите на оваа Спогодба.

Член 60

1. Во текот на првата фаза, Страните треба да преземат мерки со кои се овозможува создавање неопходни услови за натамошна постапна примена на правилата за слободно движење на капиталот на Заедницата.

2. До крајот на првата фаза, Советот за стабилизација и асоцијација треба да ги испита начините кои овозможуваат целосно да се применат правилата на Заедницата за слободно движење на капиталот.

ПОГЛАВЈЕ V ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 61

1. Одредбите од ова Поглавје ќе се применуваат во согласност со оправданите ограничувања засновани на јавната политика, јавната безбедност или јавното здравјство
2. Тие нема да се применуваат на активности кои се однесуваат на територијата на која било Страна, дури и повремено, со извршувањето на службена должност.

Член 62

Во смисла на ова Поглавје, ништо во оваа Спогодба нема да ги спречи Страните од примена на нивните закони и регулативи што се однесуваат на влегување и престој, вработување, работни услови, формирање на претпријатија од физички лица и давање на услуги, под услов, при тоа, тие да не ги применуваат на начин со кој ќе се поништат или намалат поволностите за која било Страна во смисла на посебната одредба на овој Договор. Оваа одредба не ја ограничува примената на Членот 61.

Член 63

Претпријатијата кои се под контрола или се во исклучива заедничка сопственост на претпријатија или државјани од Република Македонија и на претпријатија или државјани од Заедницата, исто така се однесуваат на одредбите од ова Глава.

Член 64

1. "Третманот на најповластена нација", даден во согласност со одредбите од ова Глава не треба да се однесува на даночните овластувања кои Страните ги даваат или во иднина ќе ги даваат врз основа на спогодби за одбегнување на двојно оданочување или на други даночни аранжмани.
2. Ниту една од одредбите од ова Глава не треба да се толкува дека го спречува усвојувањето или примената од Страните на која било мерка чија цел е спречување на избегнување или даночна евазија во согласност со даночните одредби од спогодбите за одбегнување на двојно оданочување и со другите даночни аранжмани или со домашното даночно законодавство.
3. Ниту една од одредбите од ова Глава не треба да се толкува дека ги спречува земјите-членки или Република Македонија при примената на соодветните одредби од нивното даночно законодавство да се прави разлика помеѓу даночните обврзници кои не се во иста состојба, а особено во однос на нивното место на живеење.

Член 65

1. Страните ќе се стремат, каде што е тоа можно, да избегнат воведување рестриктивни мерки, вклучувајќи и мерки поврзани со увозот, заради цели на платниот биланс. Страната што ќе усвои такви мерки ќе и презентира на другата страна, што е можно побрзо, временски рок за нивно отстранување.

2. Доколку една или повеќе земји-членки или Република Македонија има сериозни проблеми со платниот биланс, или е под неминовна закана за такво нешто, Заедницата или Република Македонија, во зависност од случајот, може, во согласност од условите воспоставени според Спогодбата на СТО, да усвои рестриктивни мерки, вклучувајќи мерки кои се однесуваат на увоз, кои ќе бидат со ограничено времетраење и не може да одат преку она што е стриктно неопходно за поправање на состојбата на платниот биланс. Заедницата или Република Македонија, во зависност од случајот, ќе ја информира веднаш другата Страна.

3. Нема да се применуваат какви било рестриктивни мерки на трансфери поврзани со инвестиции и особено при репатријација на плаќања инвестирани или реинвестирани или какви било приходи кои произлегуваат од нив.

Член 66

Одредбите од ова Поглавје ќе бидат постапно приспособувани, особено во поглед на барањата кои произлегуваат од член V од Општиот договор за трговија со услуги (GATS).

Член 67

Одредбите од оваа Спогодба не ја ограничуваат примената од која било Страна на неопходна мерка за спречување на спроведување на нејзините мерки кои се однесуваат на пристапување на трети земји на нејзиниот пазар преку одредбите од оваа Спогодба.

ГЛАВА VI

СООБРАЗУВАЊЕ НА ЗАКОНОДАВСТВОТО И СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНИТЕ

Член 68

1. Страните ја согледуваат важноста од приспособување на постоечките и идните закони на Република Македонија со оние на Заедницата. Република Македонија ќе настојува постапно да обезбеди компатибилност на своите закони со оние на Заедницата.

2. Ова постапно приспособување на законите ќе биде направено во две фази.

3. Почнувајќи од денот на потпишувањето на Спогодбата, со времетраење како што е објаснето во член 5, приспособувањето на законите ќе биде проширено на одредени фундаментални елементи на придобивките (*acquis*) на внатрешниот пазар, како и на други области поврзани со трговијата, во согласност со програма која ќе биде дефинирана со Комисијата на Европските заедници. Република Македонија исто така ќе ги дефинира, во соработка со Комисијата на Европските заедници, модалитетите за следење на спроведувањето на приспособувањето на законодавството и на активностите за спроведување на законите што ќе треба да се преземат, вклучувајќи ја и реформата на судството.

Ќе бидат поставени крајни рокови за законите за конкуренција, за интелектуална сопственост, за стандарди и за сертификација, за Законот за јавни набавки и за Законот за заштита на податоците. Приспособувањето на правото во другите сектори на внатрешниот пазар ќе биде обврска која ќе треба да се исполни до крајот на преодниот период.

4. Во текот на втората фаза на преодниот период, наведен во член 5, приспособувањето на законодавството ќе се прошири на елементите од придобивките (*acquis*) кои не се опфатени со претходната точка.

Член 69

Конкуренција и други економски одредби

1. Следниве постапки се некомпатибилни со правилното функционирање на Спогодбата, се додека тие може да имаат влијание на трговијата меѓу Република Македонија и Заедницата:

(i) сите договори меѓу претпријатија, одлуки на асоцијации на претпријатија и заемна практика меѓу претпријатија кои како своја цел или последица имаат или претставуваат спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата;

(ii) злоупотреба на едно или повеќе претпријатија на доминантната позиција на територијата на Република Македонија или на Заедницата во целина или на нејзин поголем дел;

(iii) која било јавна помош што ја нарушува или се заканува да ја наруши конкуренцијата преку фаворизирање одредени претпријатија или одредени производи.

2. Каква било практика што е спротивна на овој член ќе биде оценета врз основа на критериумите што произлегуваат од примената на правилата на членовите 81, 82 и 87 од Договорот за основање на Европската заедница.

3. (a) Заради примена на одредбите од став 1(iii), Страните се согласни дека, во текот на првите 4 години по стапувањето во сила на оваа Спогодба, сета јавна помош доделена на Република Македонија ќе биде оценувана, земајќи го предвид фактот дека Република Македонија ќе биде третирана како област идентична на оние области на Заедницата опишани во членот 87(3)(a) од Договорот за основање на Европската заедница.

(б) Секоја Страна ќе обезбеди транспарентност во областа на јавната помош, меѓу другото, преку годишни извештаи на другата Страна за вкупната сума и дистрибуцијата на дадената помош и преку обезбедување, ако се побара, информација за шемата на помошта. По барање на една од Страните, другата Страна ќе обезбеди информации за поединечни индивидуални случаи на јавна помош.

Секоја Страна ќе обезбеди одредбите од овој Член да се применуваат во текот на петте години по стапувањето во сила на оваа Спогодба.

4. Во однос на производите споменати во Поглавјето II од Глава IV:

– нема да се применува параграф 1(iii)

– секоја практика што е во спротивност со став 1(i) ќе бидат оценета според критериумите што ги воспоставила Заедницата врз основа на членовите 36 и 37 од Договорот за основање на Европската заедница и според посебните инструменти на Заедницата усвоени на оваа основа.

5. Доколку Република Македонија или Заедницата сметаат дека одредена практика е некомпатибилна во смисла на став 1, и:

– доколку таквата практика предизвикува или се заканува да предизвика сериозна штета на интересите на другата Страна или материјална штета на своето домашно стопанство, вклучувајќи ги и услугите, таа може да преземе соодветни мерки по консултирањето во рамките на Советот за стабилизација и асоцијација или по изминување триесет работни дена по упатувањето на прашањето за таква консултација.

Во случај на практики кои се неусогласени со став 1(iii), доколку се применува Спогодбата на СТО при таков случај, таквите соодветни мерки можат да бидат

усвоени само во согласност со постапките и според веќе дадените услови или соодветната законска регулатива на Заедницата.

6. Страните ќе разменуваат информации, имајќи ги предвид ограничувањата што ги наметнува професионалната и деловната доверливост.

Член 70

Во однос на јавните претпријатија или на претпријатијата на кои им се доделени посебни или ексклузивни права, секоја Страна ќе обезбеди дека од третата година по стапувањето во сила на оваа Спогодба, ќе се применуваат начелата на Договорот за основање на Европската заедница, особено Членот 86.

Член 71

Интелектуална, индустриска и трговска сопственост

1. Во согласност со одредбите од овој член и Анексот VII, Страните ја потврдуваат важноста што ја придаваат на обезбедување соодветна и ефективна заштита и спроведување на правата на интелектуална, индустриска и трговска сопственост.

2. Република Македонија ќе ги преземе сите неопходни мерки со цел да гарантира, не подоцна од пет години по стапувањето во сила на оваа Спогодба, степен на заштита на интелектуални, индустриски и трговски сопственички права, слични на оние кои постојат во Заедницата, вклучувајќи и ефективни средства за остварување на тие права.

3. Република Македонија се обврзува да пристапи, во текот на погоре наведениот период, кон мултилатералните конвенции за интелектуални, индустриски и трговски сопственички права наведени во Анекс VII.

4. Доколку се појават проблеми во областа на интелектуалната, индустриската и трговската сопственост кои имаат влијание на трговските услови, тие ќе бидат итно соопштени на Советот за стабилизација и асоцијација, на барање на една од Страните, со цел постигнување заеднички прифатливи решенија.

Член 72

Јавни договори

1. Страните сметаат дека посакувана цел е постапката за доделување јавни договори да се води врз основа на недискриминација и реципроцитет, особено во рамките на СТО.

2. На компаниите од Република Македонија, без оглед на тоа дали се основани во Заедницата или не, со стапувањето во сила на оваа Спогодба ќе им биде даден пристап за конкурирање за склучување договори според постапките на

Заедницата во согласност со правилата за набавки во Заедницата, со третман којшто не е понеповолен од оној даден на компаниите од Заедницата.

Горенаведените одредби исто така ќе се применуваат за договори во комуналниот сектор веднаш штом Владата на Република Македонија ќе ја усвои законската регулатива со којшто ќе ги воведе правилата на Заедницата во оваа област. Заедницата периодично ќе испитува дали Република Македонија навистина ја вовела таквата законска регулатива.

На компаниите од Заедницата кои не се основани во Република Македонија, најдоцна пет години по стапувањето во сила на оваа Спогодба, ќе им биде даден пристап до постапките за склучување договор во Република Македонија, во согласност со Законот за јавни набавки, со третман којшто не е понеповолен од оној предвиден за компаниите на Република Македонија. Компаниите на Заедницата регистрирани во Република Македонија, според одредбите од Поглавјето II од Главата V, по стапувањето во сила на оваа Спогодба, ќе имаат пристап до постапките за склучување договор со третман којшто не е понеповолен од оној предвиден за компаниите од Република Македонија.

Советот за стабилизација и асоцијација периодично ќе ги испитува можностите на Република Македонија да обезбеди пристап во постапките за конкурирање во Република Македонија за сите компании на Заедницата.

3. Во однос на основање, работење, давање услуги меѓу Република Македонија и Заедницата, како и на вработување и движење на работна сила поврзани со исполнувањето јавни договори, ќе се применуваат одредбите од Членовите 44 до 67.

Член 73

Стандардизација, метеорологија, акредитација и оценка на усогласеноста

1. Република Македонија ќе преземе неопходни мерки со цел постапно да постигне усогласеност со техничките прописи на Заедницата и со европските процедури за стандардизација, метеорологија, акредитација и за оценка на усогласеноста.
2. За оваа цел, Страните ќе се стремат кон:
 - поттикнување на користењето на техничките прописи на Заедницата и на европските процедури за стандарди, тестови и за оценка на усогласеноста.
 - да се склучат Европски протоколи за оценка на усогласеноста онаму каде што е тоа соодветно;
 - да се забрза развојот на инфраструктурата за квалитет: стандардизација, метеорологија, акредитација и оценка на усогласеноста;
 - да се поттикнува учество во работата на специјализираните европски организации (CEN, CENELEC, ETSI, EA, WELMEC, EUROMED и тн.).

ГЛАВА VII

ПРАВДА И ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

Член 74

Јакнење на институциите и владеење на правото

Во нивната соработка во областа на правдата и внатрешните работи, Страните ќе посветат особено внимание на зајакнување на институциите на сите рамништа во областите на администрацијата воопшто и примена на правото и механизмите на правдата особено. Ова особено го вклучува јакнењето на владеење на правото.

Соработката на полето на правдата ќе се насочи особено кон независноста на судството, подобрување на неговата ефективност и обука на кадрите од правните професии.

Член 75

Визи, гранична контрола, азил и миграција

1. Страните ќе соработуваат во областите на визите, граничната контрола, азилот и миграцијата и ќе воспостават рамка за соработка, вклучувајќи го и регионалното ниво, во овие области.

2. Соработката по прашањата наведени во точка 1 ќе се заснова врз взаемни консултации и тесна координација меѓу Страните и треба да вклучи техничка и административна помош за:

- размена на информации за законодавството и практика;
- подготовка на текстови на закони;
- јакнење на ефикасноста на институциите;
- обука на персонал;
- безбедност на патните документи и откривање на лажни документи;

3. Соработката особено ќе биде насочена:

- во областа на азилот врз развојот и спроведувањето на националното законодавство за да ги достигне стандардите од Женевската конвенција од 1951 година и со тоа да обезбеди дека се почитува начелото на невраќање (non-refoulement).
- во областа на легалната миграција врз правилата за адмисија и правата и статусот на примените лица. Во врска со миграцијата, Страните се согласуваат да им доделат правичен третман на државјани од други земји кои престојуваат легално на нивните територии и да ја унапредуваат политиката

на интеграција со цел ним да им дадат права и обврски слични на оние на нивните државјани.

Советот за стабилизација и асоцијација може да препорача, во рамките на овој член, дополнителни области за проширување на соработката.

Член 76

Спречување и контрола на нелегална имиграција; реадмисија

1. Страните се согласуваат да соработуваат со цел да ја спречат и контролираат нелегалната имиграција. За оваа цел:

- Република Македонија се согласува да го прими назад секој свој државјанин кој нелегално престојува на територијата на земја-членка, по барање на таа држава и без натамошни формалности, штом таквото лице ќе биде идентификувано како такво;
- и секоја земја-членка на Европската Унија се согласува да го прими назад секој свој државјанин кој нелегално престојува на територијата на Република Македонија, по нејзино барање и без натамошни формалности, штом таквото лице ќе биде идентификувано како такво.

Земјите-членки на Европската унија и Република Македонија на своите државјани ќе им обезбедат соодветни документи за идентификација и ќе им ги пружат административните услуги неопходни за такви цели.

2. Страните со согласуваат, по барање, да склучат договор меѓу Република Македонија и Европската заедница за регулирање на посебните обврски за Република Македонија и за земјите-членки на Европската унија за реадмисија, вклучувајќи ја и обврската за реадмисија на државјани на други земји и на лица без државјанство.

3. Се додека не се склучи договорот со Заедницата, предвиден во точка 2, Република Македонија се согласува, а по барање на која било земја-членка, да склучи билатерални договори со поединечните земји-членки на Европската унија за регулирање на конкретните обврски за реадмисија меѓу Република Македонија и засегнатата земја-членка, вклучувајќи ја и обврската за реадмисија на државјани од други земји и лица без државјанство.

4. Советот за стабилизација и асоцијација ќе испита какви дополнителни заеднички напори може да се вложат за да се спречи и контролира илегалната имиграција, вклучувајќи ја и трговијата со луѓе.

Член 77

Борба против перењето пари

1. Страните се согласуваат за неопходноста од вложување секакви напори и соработка со цел да се спречи употребата на нивните финансиски системи за перење пари од криминални активности воопшто, а особено од прекршоци поврзани со дрогата.

2. Соработката во оваа област може да вклучи административна и техничка помош со цел да се развие спроведувањето на регулатива и ефикасното функционирање на соодветните стандарди и механизми за борба против перење пари, еквивалентни на оние усвоени од Заедницата и меѓународните форуми на ова поле.

Член 78

Спречување и борба против криминалот и другите незаконски активности

1. Страните се договорија да воспостават рамка за соработка заради борба против криминалот и незаконските активности и за нивно спречување, а особено против организираниот криминал, како што е:

- трговија со луѓе;
- незаконски стопански активности, а особено корупција и незаконски трансакции кои вклучуваат стоки, како што се индустриски отпад, радиоактивен материјал и фалсификувани и пиратски производи;
- нелегална трговија со дроги и психотропни супстанции;
- шверцување
- нелегална трговија со оружје;
- тероризам

Соработката во однос на погоре наведените прашања ќе подлежи на консултации и тесна координација меѓу Страните.

2. Техничката и административна помош на ова поле може да вклучи:

- подготовка на текстови на закони на полето од кривичното право;

- јакнење на ефикасноста на институциите задолжени за борбата против криминалот и за негово спречување;
- обука на персонал и развој на истражните капацитети;
- формулирање мерки за спречување на криминалот.

Член 79

Соработка за недозволени дроги

1. Во доменот на нивните овластувања и надлежности, Страните ќе соработуваат со цел да обезбедат изедначен и интегриран пристап кон борбата против дрогите. Политиката и активностите на борба против дрогата ќе бидат насочени кон намалување на понудата, прометот и побарувачката на недозволени дроги, како и поефикасна контрола на прекурзори.
2. Страните ќе се договорат за потребните методи за соработка за да се постигнат овие цели. Нивните дејства ќе се засноваат врз заеднички усогласени начела, во согласност со Стратегијата на Европската унија за дрогите.
3. Соработката меѓу Страните ќе опфати техничка и административна помош, особено во следниве области: подготовка на текстови на закони и политика; основање институции и информативни центри; обука на персонал и истражување во врска со дрогата; спречување на пренасочувањето на прекурзорите заради недозволено производство дроги. Страните може да се согласат да вклучат и други области.

ГЛАВА VIII ПОЛИТИКА НА СОРАБОТКА

Член 80

1. Република Македонија и Заедницата ќе воспостават тесна соработка со цел да придонесат за развојот и потенцијалите за растеж на Република Македонија. Таквата соработка ќе ги зајакне постоечките економски врски на најширока можна основа, во корист на двете Страни.
2. Политиката и другите мерки ќе имаат за цел да воспостават економски и социјален развој на Република Македонија. Со ваквата политика треба да се обезбеди уште од самиот почеток грижата за животната средина да биде целосно вклопена и поврзана со барањата за рамномерен социјален развој.
3. Политиката за соработка ќе биде вклопена во регионалната рамка за соработка. Особено внимание ќе треба да се посвети на мерките со кои ќе може да се негува соработката меѓу Република Македонија и нејзините соседи, вклучувајќи ги и земјите-членки, со што се придонесува за регионалната стабилност. Советот за стабилизација и асоцијација може да ги дефинира приоритетите во рамките на политиката за соработка, опишана подолу.

Член 81

Економска политика

1. Република Македонија и Заедницата ќе го олеснат процесот на економска реформа преку соработка за подобрување на основите на нивните стопанства и спроведување на економската политика во пазарните економии.
2. За овие цели Република Македонија и Заедницата ќе соработуваат за:
 - размена на информации за макроекономските резултати и предвидувања, како и за развојните стратегии;
 - заеднички анализи на економски прашања од заемен интерес, вклучувајќи и дефинирање на економската политика и инструментите за нејзино спроведување;
3. На барање на властите од Република Македонија, Заедницата може да обезбеди помош за поддршка на напорите на Република Македонија за воведување целосна конвертибилност на денарот и за постапно приспособување на нејзината политика со политиката на Европскиот монетарен систем. Соработката во оваа област ќе вклучи неформална размена на информации кои се однесуваат на начелата и функционирањето на Европскиот монетарен систем и Европскиот систем на централни банки.

Член 82

Соработка во областа на статистиката

1. Соработката во областа на статистиката ќе има за цел развој на ефикасен и одржлив статистички систем способен во догледно време да обезбеди сигурни, објективни и точни податоци потребни за планирање и надзор на процесот на транзиција и реформи во Република Македонија. Тоа ќе му овозможи на националниот статистички систем, координиран од Државниот завод за статистика, подобро да ги задоволува потребите на неговите корисници од државната администрација и од приватниот деловен сектор. Статистичкиот систем треба да ги почитува основните начела на статистиката издадени од Обединетите нации и одредбите од Европското законодавство за статистика и да се развива во правец на заедничкото европско законодавство (*acquis communautaire*) во областа на статистиката.

2. За оваа цел Страните можат да соработуваат особено на следново:

- унапредување на развојот на ефикасна статистичка служба во Република Македонија, врз основа на соодветна институционална рамка;
- развој и одржување на националните капацитети за прибирање, обработка и соопштување статистички податоци со висок квалитет, употребувајќи ги модерните технологии на најефикасен начин;
- обезбедување соодветни социо-економски податоци неопходни за следење на државните реформи за стопанските субјекти од јавниот и од приватниот сектор и за истражувачката заедница;
- овозможување на националниот статистички систем да ги усвои начелата и стандардите од Европскиот статистички систем;
- обезбедување на доверливоста на личните податоци.

3. Соработката на ова поле ќе вклучува обезбедување информации за методите, учество во избрани работни групи на ЕУРОСТАТ и размена на статистички податоци, но нема да биде ограничена само на ова.

Член 83

Банкарство, осигурување и други финансиски служби

1. Страните ќе соработуваат за да воспостават и да развиваат соодветна рамка за поттикнување на банкарскиот, осигурителниот и секторот на финансиските служби во Република Македонија.
Соработката ќе биде насочена кон:

- усвојување заеднички сметководствен систем, компатибилен со европските стандарди;
- јакнење и реструктурирање на банкарскиот, осигурителниот и другите финансиски сектори;
- подобрување на супервизијата и регулирањето на банкарската и другите финансиски служби;
- размена на информации, особено во однос на законодавството што се подготвува.
- подготовка на преводи и терминолошки речници.

2. Страните ќе соработуваат за да развиваат ефикасен систем на финансиска ревизија во Република Македонија, којшто ќе биде во согласност со хармонизираните методи и процедури на Заедницата. Соработката ќе биде насочена кон:

- техничка помош за Службата на ревизори на Република Македонија;
- основање одделенија за внатрешна контрола во агенциите на државата;
- размена на информации во однос на системот на ревизија;
- стандардизација на ревизорската документација;
- обука и советодавни активности.

Член 84

Унапредување и заштита на инвестиции

1. Соработката меѓу Страните ќе има за цел воспоставување поволна клима за приватни домашни и странски инвестиции.

2. Конкретни цели на соработката ќе бидат:

- Република Македонија да ја подобри правната рамка која ќе биде поволна и ќе ги заштитува инвестициите;
- склучување билатерални договори со земјите-членки, каде што е тоа можно, за унапредување и заштита на инвестиции;
- спроведување соодветни аранжмани за трансфер на капиталот;
- подобрување на заштитата на инвестициите.

Член 85 Индустриска соработка

1. Соработката ќе има за цел унапредување на модернизацијата и реструктурирањето на индустријата и посебните сектори во Република Македонија, како и индустриската соработка меѓу стопанските субјекти на двете Страни, а особено ќе има за цел јакнење на приватниот сектор под услови со кои ќе се обезбеди дека се заштитува животната средина.

2. Иницијативите за индустриска соработка ќе ги одразуваат приоритетите што ги определуваат двете Страни. Тие ќе ги земат предвид регионалните аспекти на индустрискиот развој и, кога е тоа значајно, унапредувањето на транс-националното партнерство. Со иницијативите треба особено да се настојува да се воспостави соодветна рамка за претпријатијата за да го подобрат управувачкиот know-how и да се унапредат пазарите, транспарентноста на пазарите и деловната клима.

Член 86

Мали и средни претпријатија

Страните ќе имаат за цел да ги развиваат и зајакнат малите и средни претпријатија (МСП) во приватниот сектор, основањето нови претпријатија во области кои нудат потенцијал за развој и соработка меѓу МСП од Република Македонија и Заедницата.

Член 87

Туризам

Соработката меѓу Страните на полето на туризмот ќе има за цел да се олесни и поттикне туризмот и туристичката трговија преку трансфер на знаења, учество на Република Македонија во значајни европски туристички организации и проучување на можностите за заедничко работење, претежно во регионалните проекти во областа на туризмот.

Член 88

Царина

1. Целта на соработката ќе биде да се гарантира придржување кон сите одредби предвидени за усвојување во областа на трговијата и да се постигне приближување на царинскиот систем на Република Македонија кон системот на Заедницата, со што се помага да се трасира патот за мерките на либерализација планирани според оваа Спогодба.

2. Соработката ќе го вклучува особено следново:

- размена на информации, вклучувајќи ги и истражните методи;
- развој на прекугранична инфраструктура меѓу Страните;
- можност за меѓусебно поврзување на транзитните системи на Република Македонија и на Заедницата, како и усвојување и употреба на Единствениот административен документ (ЕАД);
- поедноставување на инспекциите и формалностите во однос на пренос на стоки;
- поддршка за воведување модерни царински информативни системи.

3. Без да се ограничи натамошната соработка предвидена во оваа Спогодба, а особено во членовите 76, 77 и 78, заемната помош меѓу административните власти по царински прашања на Страните ќе се одвива во согласност со одредбите од Протоколот 5.

Член 89 Оданочување

Страните ќе воспостават соработка на полето на оданочувањето, вклучувајќи и мерки кои се насочени кон натамошната реформа на даночниот систем и модернизација на даночните служби, со цел да се обезбеди ефикасност во прибирање даноци и борба против даночните измами.

Член 90 Социјална соработка

1. Во однос на вработувањето, соработката меѓу Страните ќе се насочи посебно врз унапредување на службите за вработување и советодавните служби за професионално насочување, обезбедување мерки за поддршка и унапредување на локалниот развој за да се помогне при реструктурирањето на пазарот на производство и труд.

Таа исто така ќе вклучи мерки, како што се студии, помагање на експерти и активности за информирање и обука.

2. Во однос на социјалното осигурување, со соработката меѓу Страните ќе се настојува да се приспособи системот на социјално осигурување на Република Македонија спрема новите економски и социјални барања, имено обезбедувајќи услуги од експерти и организирање активности за информирање и обука.

3. Соработката меѓу Страните ќе вклучи приспособување на законодавството на Република Македонија во однос на работните услови и еднакви можности за мажите и жените.

4. Страните ќе развиваат меѓусебна соработка со цел да се подобри нивото на заштитата на здравјето и безбедноста на работниците, земајќи го како појдовна точка нивото на заштитата што постои во Заедницата.

Член 91
Образование и обука

1. Страните ќе соработуваат со цел да го подигнат нивото на општото образование и професионалните квалификации во Република Македонија, земајќи ги предвид приоритетите на Република Македонија.
2. Програмата Темпус ќе придонесе за јакнење на соработката меѓу двете Страни на полето на образованието и обуката, за унапредување на демократијата, владеење на правото и економската реформа.
3. Европската фондација за обука исто така ќе придонесе за унапредување на структурите и активностите за обука во Република Македонија.

Член 92
Културна соработка

Страните се обврзуваат да ја унапредуваат културната соработка. Ваквата соработка, меѓу другото, служи за да се зголеми заемното разбирање и почитување меѓу поединците, заедниците и народите.

Член 93
Информации и комуникации

Заедницата и Република Македонија ќе преземат мерки неопходни за стимулирање на заемната размена на информации. Ќе биде даден приоритет на програми насочени кон обезбедување на јавноста со основни информации за Заедницата, а на професионалните кругови во Република Македонија со поспецијализирани информации.

Член 94
Соработка на аудио-визуелното поле

Страните ќе соработуваат на унапредување на аудио-визуелната индустрија во Европа и ќе поттикнуваат копродукција на полето на филмот и телевизијата.

Страните ќе ја координираат, а онаму каде што е оправдано ќе ја усогласуваат, политиката за регулирање на содржинските аспекти на прекуграничното емитување, посветувајќи особено внимание на прашањата во врска со стекнувањето право на интелектуална сопственост за програмите и емитувањето преку сателит или кабелска мрежа.

Член 95

Инфраструктура за електронски комуникации и придружни услуги

Страните ќе ја зајакнат соработката во областа на инфраструктурата за електронските комуникации, вклучувајќи ги и класичните телекомуникациски мрежи и соодветните електронски аудио-визуелни преносни мрежи и придружните услуги, со цел Република Македонија најдоцна една година по стапувањето во сила на оваа Спогодба да се усогласи со заедничките придобивки.

Гореспоменатата соработка ќе се фокусира врз следниве приоритетни области:

- развој на политиката,
- правни и регулативни аспекти
- градење на институциите потребни за овозможување на либерализирано работење,
- модернизација на електронската инфраструктура на Република Македонија и нејзина интеграција во европските и светските мрежи, со акцент врз подобрувањето на регионално ниво,
- меѓународна соработка,
- соработка во рамките на европските структури, особено во оние што се вклучени во стандардизацијата,
- координирање на позициите во меѓународните организации и форуми.

Член 96

Информационо општество

Страните се согласуваат да ја зајакнат соработката со цел натамошниот развој на информационо општеството во Република Македонија. Глобалните цели ќе бидат подготовка на општеството во целина за дигиталната ера, привлекување инвестиции и интероперабилност на мрежите и услугите. Властите на Република Македонија внимателно ќе разгледаат, со помош од Заедницата, каква било политичка обврска преземена во Европската унија со цел да ја усогласи својата политика со политиката на Унијата.

Властите на Република Македонија ќе состават план за усвојување на законодавството на Заедницата во областа на информационо општество.

Член 97

Заштита на потрошувачи

Страните ќе соработуваат со цел да ги усогласат стандардите за заштита на потрошувачите во Република Македонија со оние во Заедницата. Ефикасна

заштита на потрошувачите е неопходна со цел да се осигури дека пазарната економија дејствува соодветно, а оваа заштита ќе зависи од развојот на административна инфраструктура со цел да се обезбеди надзор над пазарот и спроведување на законот на ова поле.

За таа цел, а со оглед на нивните заеднички интереси, Страните ќе поттикнат и ќе обезбедат:

- сообразување на законодавството и усогласување на заштита на потрошувачите во Република Македонија со законодавството и заштитата што се во сила во Заедницата;
- политика на активна заштита на потрошувачите, вклучувајќи и засилено информирање и развој на независни организации;
- ефективна правна заштитата за потрошувачите со цел да се подобри квалитетот на стоките за широка потрошувачка и да се одржат соодветните безбедносни стандарди

Член 98 Сообраќај

1. Покрај "Спогодбата меѓу Европската заедница и Република Македонија во областа на сообраќајот", Страните ќе ја развиваат и ќе ја засилат соработката со цел на Република Македонија да и овозможат: - да го реструктурира и модернизира сообраќајот и неговата инфраструктура;

- да го подобри движењето на патници и стоки и пристапот кон сообраќајниот пазар со отстранување на административните, техничките и други пречки;
- да постигне оперативни стандарди соодветни на оние во Заедницата;
- да развие свој сообраќаен систем, компатибилен и усогласен со системот на Заедницата;
- да ја подобри заштитата на животната средина во сообраќајот, намалувањето на штетното влијание и загадувањето.

2. Соработката ќе ги вклучи следниве приоритетни области:

- развој на патната, железничката, аеродромската и пристанишната инфраструктура и други важни правци од заеднички интерес и транс-европските и пан-европските врски;
- управување со железниците и аеродромите, вклучувајќи и соодветна соработка меѓу соодветните национални власти;
- патен сообраќај, вклучувајќи ги и даночните, социјалните и аспектите во врска со животната средина;

- комбиниран железнички и патен сообраќај;
- хармонизација на меѓународната сообраќајна статистика;
- модернизација на техничка сообраќајна опрема во согласност со стандардите на Заедницата и помош за финансирање за таа цел, особено што-се однесува на патно-железнички сообраќај, мулти-модалниот транспорт и претовар;
- унапредување на заеднички технолошки и истражувачки програми;
- усвојување на координирана сообраќајна политика којашто е компатибилна со политиката што ја применува Заедницата.

Член 99

Енергија

1. Соработката ќе ги одрази начелата на пазарната економија и Договорот за европската енергетска повелба и ќе се развива во насока на постапното интегрирање во европските пазари на енергија.

2. Соработката особено ќе го вклучи следново:

- формулирање и планирање на енергетската политика, вклучувајќи модернизација на инфраструктурата, подобрување и диверсификација во снабдувањето и подобар пристап кон пазарот на енергија, вклучувајќи и олеснување на транзитот;
- управување и обука за енергетскиот сектор и трансфер на технологија и знаења;
- поттикнување за штедење енергија, ефикасноста на енергијата, обновливата енергија и проучување на влијанието на производството и потрошувачката на енергија врз животната средина;
- формулирање на рамковни услови за реструктурирање на енергетските капацитети и соработка меѓу претпријатијата во овој сектор.

Член 100

Земјоделство и агро-индустриски сектор

Соработката на ова поле за своја цел ќе ја има модернизацијата и реструктурирањето на земјоделството и агро-индустрискиот сектор, водостопанството, руралниот развој, постепено усогласување на ветеринарното и фитосанитарното законодавство со стандардите на Заедницата и развој на рибарството и шумарството во Република Македонија.

Член 101
Регионален и локален развој

Страните ќе ја зајакнат соработката за регионален развој со цел да придонесат за економскиот развој и намалување на регионалната неурамнотеженост.

Посебно внимание ќе се посвети на прекуграничната, транс-националната и меѓу-регионалната соработка. За оваа цел ќе се воспостави размена на информации и експерти.

Член 102
Соработка во областите на истражување и технолошки развој

1. Страните ќе ја унапредуваат билатералната соработка во јавното научно истражување и технолошки развој (ИТР) врз основа на заемна корист и земајќи ја предвид достапноста на ресурсите ќе поттикнуваат соодветен пристап кон нивните програми, под услов да постои соодветно ниво на ефективна заштита на правата на интелектуална, индустриска и трговска сопственост.

2. Научната и технолошката соработка ќе опфати:

- размена на научни и технички информации;
- организирање заеднички научни состаноци;
- заеднички активности за ИТР;
- активности за обука и програми за мобилност на научниците, истражувачите и техничарите ангажирани во ИТР на двете страни.

3. Таквата соработка ќе се спроведува според конкретните аранжмани за кои ќе се преговара и кои ќе се склучат во согласност со постапките усвоени од секоја Страна и кои, меѓу другото, ќе предвидат соодветни одредби за правата на сопственост.

Член 103
Животна средина и нуклеарна безбедност

1. Страните ќе ја развиваат и зајакнуваат нивната соработка во однос на суштествените цели на борбата против деградација на животната средина со цел да се поддржи нејзината одржливост.

2. Соработката ќе се насочи врз следниве приоритетни области:

- борба против локалното, регионалното и прекуграничното загадување (квалитетот на воздухот и водата, вклучувајќи и пречистување на отпадните води и загадување на водата за пиење) и воспоставување ефикасно набљудување;

- развој на стратегии во однос на глобални и климатски прашања;
 - ефикасно, одржливо и чисто производство и потрошувачка на енергијата, безбедност на индустриските капацитети;
 - класификација и безбедно ракување со хемикалии;
 - намалување на отпадот, рециклирање и безбедно депонирање на отпад и спроведување на Базелската конвенција за контрола на прекугранично пренесување на опасен отпад и негово депонирање (Базел 1989);
 - влијанието на земјоделството врз животната средина; ерозија на земјиштето и негово загадување со земјоделски хемикалии;
 - заштита на шумите, флората и фауната; зачувување на биодиверзитетот;
 - уредување на градовите и селата, вклучувајќи ги градежништвото и урбанизмот;
 - проценка на влијанијата врз животната средина и стратешка проценка на животната средина;
 - континуирано приближување на законите и регулативите кон стандардите на Заедницата;
 - меѓународни конвенции од областа на животната средина во кои Заедницата е членка;
 - соработка на регионално ниво, како и соработка во рамките на Европската агенција за животната средина;
 - образование, информации и јавна свест за прашања од животната средина.
3. На полето на заштитата од природни непогоди, целта на соработката е да се осигури заштита на луѓето, животните, имотот и животната средина од катастрофи предизвикани од човекот. За оваа цел соработката би можела да ги вклучи овие области:
- размена на резултатите од научни и истражно-развојни проекти;
 - заемен надзор, системи за рано предупредување и известување за катастрофите и нивните последици;
 - спасувачки и акции за пружање помош и системи за помош во случај на катастрофи;
 - размена на искуство за рехабилитација и обнова по катастрофи;

4. Соработката на полето на нуклеарната безбедност би можела да ги опфати следниве теми:

- подобрување на законите и регулативата на Република Македонија за нуклеарната безбедност и јакнење на надзорните власти и нивните ресурси;
- заштита од радијација, вклучувајќи го и набљудувањето на радијацијата во животната средина;
- управување со радиоактивен отпад. Република Македонија се обврзува да му обезбеди информации на Советот за стабилизација и асоцијација за секоја намера да увезе или да складира радиоактивен отпад;
- да поттикне склучување спогодби меѓу земјите-членки на Европската унија или Евроатом и Република Македонија за рано известување на податоците во случаи на нуклеарни незгоди, а доколку има потреба, и општо за прашања од областа на нуклеарната безбедност;
- зајакнување на надзорот и контролата на транспортот на материјали кои се подложни на радиоактивно загадување.

ГЛАВА IX ФИНАНСИСКА СОРАБОТКА

Член 104

За да се постигнат целите на оваа Спогодба и во согласност со членовите 3, 108 и 109, Република Македонија може да користи финансиска помош од Заедницата во форма на неповратни средства и на заеми, вклучувајќи и заеми од Европската инвестициона банка.

Член 105

Финансиската помош, во форма на неповратни средства, ќе биде изведувана со оперативните мерки утврдени во соодветната регулатива на Советот во вид на повеќегодишна рамка воспоставена од страна на Заедницата по извршени консултации со Република Македонија.

Вкупната цел на помошта, во форма на градење институции и инвестиции, треба да придонесе за демократски, економски и институционални реформи во Република Македонија, во согласност со процесот за стабилизација и асоцијација. Финансиската помош може да се користи за сите области на усогласување на законодавството и политиката на соработка од оваа Спогодба, вклучувајќи ги и правда и внатрешни работи.

Целосното спроведување на инфраструктурните проекти од заемен интерес идентификувани во Спогодбата за соработка во областа на сообраќајот ќе биде разгледано.

Член 106

На барање на Република Македонија и во случај на посебни потреби, Заедницата во координација со меѓународните финансиски институции може да ја испита можноста за доделување на макро-финансиска помош по исклучителни основи, што ќе подлежи на одредени услови, земајќи ја предвид, таму каде што е можно, расположливоста на сите финансиски ресурси.

Член 107

Со цел да се овозможи оптимално искористување на расположливите ресурси, Страните ќе обезбедат контрибуцијата на Заедницата да биде дадена во тесна координација со другите извори, како оние од земјите-членки, другите држави и меѓународните финансиски институции.

За оваа цел Страните редовно ќе разменуваат информации за сите извори на помош.

ГЛАВА X ИНСТИТУЦИОНАЛНИ, ОПШТИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 108

Со ова се воспоставува Совет за стабилизација и асоцијација кој ќе врши надзор врз примената и спроведувањето на оваа Спогодба. Тој ќе се состанува на соодветно ниво во редовни интервали и кога тоа го бараат околностите. Тој ќе разгледува кои било поважни прашања опфатени со оваа Спогодба, како и кои било други билатерални или меѓународни прашања од заемен интерес.

Член 109

1. Советот за стабилизација и асоцијација ќе биде составен од членови на Советот на Европската унија и членови на Комисијата на Европските заедници, од една страна, и членовите на Владата на Република Македонија, од друга страна.
2. Советот за стабилизација и асоцијација ќе усвои деловник за работа.
3. Можно е членовите на Советот за стабилизација и асоцијација да бидат претставени со други, во согласност со условите што ќе се предвидат во неговиот деловник за работа.
4. Со Советот за стабилизација и асоцијација наизменично ќе претседава претставник од Европската заедница и претставник од Република Македонија, во согласност со одредбите кои ќе се утврдат во неговиот деловник за работа.
5. Во однос на прашањата кои ја засегаат, во работата на Советот за стабилизација и асоцијација ќе учествува, како набљудувач, и Европската инвестициона банка.

Член 110

Советот за стабилизација и асоцијација, за да се постигнат целите на оваа Спогодба, ќе има овластување да донесува одлуки во рамките на Спогодбата во случаите предвидени во истата. Донесените одлуки ќе бидат обврзувачки за Страните, кои ќе ги преземат мерките неопходни за спроведување на така донесените одлуки. Кога ќе решава за преминот кон втората фаза, како што е предвидено во членот 5, Советот за стабилизација и асоцијација може исто така да одлучи за кои било можни измени во однос на содржината на одредбите што ја регулираат втората фаза.

Во својот деловник за работа Советот за стабилизација и асоцијација ќе ги определи должностите на Комитетот за стабилизација и асоцијација, кои ќе вклучат подготовка на состаноците на Советот за стабилизација и асоцијација, а ќе одлучи и како ќе функционира Комитетот.

Советот за стабилизација и асоцијација може на Комитетот за стабилизација и асоцијација да му пренесе кое било од своите овластувања. Во таков случај Комитетот за стабилизација и асоцијација ќе ги донесува своите одлуки во согласност со условите поставени во овој Член.

Советот за стабилизација и асоцијација исто така може да донесе соодветни препораки.

Тој своите одлуки и препораки ќе ги донесува по договор на Страните.

Член 111

Секоја Страна пред Советот за стабилизација и асоцијација може да поднесе каков било приговор во врска со примената или толкувањето на оваа Спогодба. Советот за стабилизација и асоцијација може да го реши спорот по пат на обврзувачка одлука.

Член 112

На Советот за стабилизација и асоцијација во извршувањето на должностите ќе му помага Комитет за стабилизација и асоцијација, заеднички комитет составен од претставници на Советот на Европската унија и претставници на Комисијата на Европските заедници, од една страна, и од претставници на Република Македонија, од друга страна.

Член 113

Комитетот за стабилизација и асоцијација може да основа под-комитети. Комитетот за сообраќај, основан според Спогодбата во областа на сообраќајот, ќе му помага на Комитетот за стабилизација и асоцијација.

Член 114

Со ова се воспоставува Парламентарен комитет за стабилизација и асоцијација. Тој ќе претставува форум за членовите на Парламентот на Република Македонија и Европскиот парламент каде ќе се среќаваат и ќе разменуваат мислења. Тој ќе се состанува во периоди што самиот ќе ги определи.

Парламентарниот комитет за стабилизација и асоцијација ќе биде составен од членови на Европскиот парламент, од една страна, и членови на Парламентот на Република Македонија, од друга страна.

Парламентарниот комитет за стабилизација и асоцијација ќе донесе свој деловник за работа.

Со Парламентарниот комитет за стабилизација и асоцијација наизменично ќе претседава Европскиот парламент и Парламентот на Република Македонија, во согласност со одредбите што ќе се предвидат во неговиот деловник за работа.

Член 115

Во рамките на содржината на оваа Спогодба, секоја Страна се обврзува да осигури дека физичките и правните лица од другата Страна, ќе имаат пристап, без каква било дискриминација во споредба со сопствените државјани, кон надлежните судови и административни органи на Страните за да ги бранат нивните индивидуални и имотни права.

Член 116

Ништо што е содржано во оваа Спогодба нема да ги спречи Страните да преземат какви било мерки:

(а) кога едната од нив смета дека се неопходни за спречување да се изнесат информации спротивни на суштествените безбедносни интереси;

(б) кои се однесуваат на производството, или трговијата со оружје, муниција или воени материјали или кои се однесуваат на истражувањето, развојот или производството неопходно за одбранбени цели, под услов таквите мерки да не ги загрозуваат условите на конкуренцијата во однос на производи кои не се исклучиво наменети за воени цели;

(ц) кога едната од нив смета дека се суштествени за нејзината безбедност во случај на сериозни внатрешни нарушувања кои влијаат врз одржувањето на законот и редот, во време на војна или сериозна меѓународна напнатост која претставува закана од војна или со цел да ги изврши обврските што таа ги прифатила во целите на одржувањето на мирот и меѓународната безбедност.

Член 117

1. Во областите опфатени со оваа Спогодба, и без да се ограничат кои било посебни одредби содржани во истиот:

- аранжманите што Република Македонија ги применува во однос на Заедницата нема да доведат до дискриминација меѓу земјите-членки, нивните државјани или нејзините компании или фирми;
- аранжманите што Заедницата ги применува во однос на Република Македонија нема да доведат до дискриминација на државјаните на Република Македонија или на нејзините компании или фирми.

2. Одредбите од ставот 1 не го ограничуваат правото на Страните да ги применат соодветните одредби од нивното даночно законодавство врз даночните обврзници кои не се во идентична ситуација во однос на нивното место на живеење.

Член 118

1. Страните ќе преземат какви било општи или специфични мерки потребни за исполнување на нивните обврски според оваа Спогодба. Тие ќе осигурат дека се постигнуваат целите на оваа Спогодба.

2. Доколку едната Страна смета дека другата Страна не исполнила некоја обврска според оваа Спогодба, таа може да преземе соодветни мерки. Пред да го направи тоа, освен во особено итни случаи, таа ќе му ги поднесе на Советот за стабилизација и асоцијација сите потребни релевантни информации потребни за да се испита темелно ситуацијата, а со цел да се најде решение прифатливо за Страните.

При изборот на мерките, мора да им се даде приоритет на оние кои најмалку го нарушуваат функционирањето на оваа Спогодба. Советот за стабилизација и асоцијација веднаш ќе биде информиран за овие мерки, а истите ќе подлежат на консултации во рамките на Советот за стабилизација и асоцијација, доколку тоа го бара другата Страна.

Член 119

Страните се согласуваат да се консултираат преку соодветни канали на барање на која било Страна за да дискутираат за какво било прашање во врска со толкувањето или спроведувањето на оваа Спогодба, како и за други релевантни аспекти на односите меѓу Страните.

Одредбите од овој член нема да влијаат на кој било начин и не ги ограничуваат членовите 30, 37, 38 и 42.

Член 120

Се додека за поединците и стопанските субјекти не се постигнати еквивалентни права според оваа Спогодба, истата нема да влијае врз правата што им се доделуваат со постоечките договори кои се обврзувачки за една или повеќе земји-членки, од една страна, и Република Македонија, од друга страна.

Член 121

Протоколите 1,2,3,4 и 5 и Анексите I до VII се составен дел од оваа Спогодба.

Член 122

Оваа Спогодба се склучува за неограничен период. Секоја Страна може да ја откаже оваа Спогодба известувајќи ја другата страна. Оваа Спогодба ќе престане да се применува шест месеци по датумот на таквото известување.

Член 123

За целите на оваа Спогодба, терминот "Страните", значи Заедницата, или нејзините земји-членки, или Заедницата и нејзините земји-членки, согласно нивните овластувања, од една страна, и Република Македонија, од друга страна.

Член 124

Оваа Спогодба, од една страна, ќе се применува на териториите на кои се применуваат Договорите за основање на Европската заедница (Европската заедница за јаглен и челик) и Европската заедница за атомска енергија и според условите поставени во тие Договори, како и на територијата на Република Македонија, од друга страна.

Член 125

Генералниот секретар на Советот на Европската унија ќе биде депозитер на оваа Спогодба.

Член 126

Оваа Спогодба е составена во два примерока со подеднаква автентичност на секој од официјалните јазици на Страните.

Член 127

Страните ќе ја одобрат оваа Спогодба во согласност со нивните постапки. Оваа Спогодба ќе стапи во сила на првиот ден од вториот месец по датумот на кој Страните меѓусебно ќе се известат дека е завршена постапката наведена во првиот став.

По нејзиното стапување во сила, оваа Спогодба ќе ја замени Спогодбата за соработка меѓу Европската заедница и Република Македонија, потпишана на 29 април 1997 година по пат на размена на писма.

Член 128

Времена спогодба

Во случај кога, до завршувањето на постапката потребна за стапување во сила на оваа Спогодба, одредбите од некои делови од оваа Спогодба, особено оние кои се однесуваат на движењето на стоките, ќе стапат во сила со Времена спогодба меѓу Заедницата и Република Македонија, страните се согласни дека, за целите на Поглавје ИВ, членовите 69, 70 и 71 од оваа Спогодба и Протокол 1 до 5, терминот вдатум на стапување во сила на Спогодбата значи датум на стапување во сила на Времената спогодба во однос на обврските содржани во овие членови и Протоколи.